

Ár 2015, miðvikudaginn 14. október, er í Félagsdómi í málinu nr. 15/2015:

SFR-stéttarfélag í almannajónustu

(Hilmar Gunnarsson hdl.)

gegn

íslenska ríkinu

(Einar Karl Hallvarðsson hrl.)

kveðinn upp svofelldur

d ó m u r:

Mál þetta var dómtekið 11. september 2015.

Málið dæma Sigurður G. Gíslason, varaforseti dómsins, Ásmundur Helgason, Guðni Á. Haraldsson, Bergþóra Ingólfssdóttir og Inga Björg Hjaltadóttir.

Stefnandi er: SFR-stéttarfélag í almannajónustu, kt. 620269-3449, Grettisgötu 89, Reykjavík.

Stefndi er: Íslenska ríkið, kt. 540269-6459, Arnarhvoli, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda:

Stefnandi krefst þess að gerðar verði breytingar á skrá, dags. 16. janúar 2015, sem birtist í B-deild Stjórnartíðinda þann 29. janúar 2015, sem auglýsing nr. 70, á þann veg að eftirtalin störf verði felld úr skránni:

Stofnun	Svið	Starf
Þjóðminjasafn Íslands		Netstjóri
Menntaskólinn í Reykjavík		Umsjónarmaður
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti		Húsvörður
Fjölbrautaskóli Suðurnesja	Fasteign	Umsjónarmaður
Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn		Hússtjóri
Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn		Umsjónarmaður tölvukerfis
Fiskistofa		Sérfræðingur á sviði rannsókna
Landhelgisgæsla Íslands	JRCC-Ísland /stjórnstöð	Stjórnstöðvarmaður

Landhelgisgæsla Íslands	JRCC-Ísland /stjórnstöð	Stjórnstöðvarmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Flugvöllur	Aðstoðarmaður flugvirkja
Landhelgisgæsla Íslands	Flugvöllur	Lager- og innkaupastjóri
Landhelgisgæsla Íslands	Varðskýli Faxagarði	Varðstjóri /varðmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Varðskýli Faxagarði	Varðstjóri /varðmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Skipadeild	Tæknistjóri
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Stjórnandi Keflavík
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Yfirmaður Mannvirkja
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Gagnafulltrúi
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Gagnafulltrúi
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Kerfisstjóri
Landhelgisgæsla Íslands	Gunnólfsvíkurfjall	Staðarumsjónarmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Stokksnes	Staðarumsjónarmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Bolafjall	Staðarumsjónarmaður
Landhelgisgæsla Íslands	Keflavík	Verkefnisstjóri mannvirkja
Tryggingastofnun	Réttindasvið	Tryggingafulltrúi
Tryggingastofnun	Fjármála- og rekstrarsvið	Gjaldkeri
		Tryggingafulltrúi í
Sjúkratryggingar Ísland	Tryggingasvið	alþjóðadeild
		Tryggingafulltrúi í
Sjúkratryggingar Ísland	Tryggingasvið	sjúkraþjónustudeild/tannmál
Sjúkratryggingar Ísland	Deild hjálpartæki og næring	Fulltrúi
Sjúkratryggingar Ísland	Deild hjálpartæki og næring	Fulltrúi í bókun reikninga
Sjúkratryggingar Ísland	Verkstæði og lager	Verkefnastjóri á verkstæði
LSH-Flæðisvið	Skrifstofa flæðisviðs	Læknaritari
LSH-Aðgerðasvið	Miðstöð um sjúkraskráritun/Skjalasafn	Læknaritari/Heilbr.ritari /skrifstofumaður
LSH-Aðgerðasvið	Deildarritarar SFR	Heilbrigðisritari /Skrifstofumaður
LSH-Fjármálasvið	Fjárstýring	Gjaldkeri
LSH-Fjármálasvið	Launadeild	Verkefnastjóri VinnuStundar
Sólvangur hjúkrunarheimili	Fasteign	Umsjónarmaður fasteigna
Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins	Stjórnsýsla	Deildarstjóri rafrænnar þjónustu
Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins	Stjórnsýsla	Netstjóri
Tollstjórinn		Umsjónarmaður tölvukerfis
Tollstjórinn		Umsjónarmaður tollakerfis
Landgræðsla ríkisins	Rekstrarsvið	Deildarstjóri

Við aðalmeðferð málsins lýsti lögmaður stefnanda því yfir að fallið væri frá kröfu varðandi eftirfarandi starf:

Sjúkratryggingar Ísland Deild hjálpartæki og næring Fulltrúi í bókun reikninga.

Þá gerir stefnandi kröfu um málskostnað úr hendi stefnda að skaðlausu samkvæmt mati Félagsdóms eða framlögðum málskostnaðarreikningi Markarinnar lögmannsstofu hf.

Dómkröfur stefnda:

Af hálfu stefnda eru gerðar þær dómkröfur að stefndi, íslenska ríkið, verði sýknað af öllum kröfum stefnanda. Til vara er þess krafist að einungis eftirtalin störf verði felld af gildandi skrá samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986:

Fjölbrautaskólinn í Breiðholti – Húsvörður,

Fiskistofa – sérfræðingur á sviði rannsókna,

Sólvangur hjúkrunarheimili – Fasteign – Umsjónarmaður fasteigna,

Tollstjórinn – umsjónarmaður tollkerfis,

Landspítali-Flæðisvið – Skrifstofa flæðisviðs – Læknaritari,

en að stefndi verði sýknaður að öllu öðru leyti af kröfum stefnanda.

Í öllum tilvikum er þess krafist að stefnanda verði gert að greiða stefnda málskostnað samkvæmt mati Félagsdóms.

Málavextir:

Ágreiningur málsaðila varðar störf á lista skv. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

Samkvæmt gögnum málsins sendi fjármála- og efnahagsráðuneytið stefnanda tölvupóst þann 5. desember 2014. Var þar gerð grein fyrir því að fyrir 1. febrúar 2015 myndi stefndi auglýsa nýja skrá um störf sem falla undir ákvæði 5. tl. 19. gr. laga nr. 94/1986. Kom fram að aflað hefði verið tillagna frá stjórnendum stofnana um breytingar á síðustu auglýsingu. Fylgdi listi í excelskjali til umsagnar með tölvupóstinum og var óskað eftir að athugasemdir myndu berast ráðuneytinu ekki síðar en 12. desember 2014.

Stefnandi svaraði framangreindum tölvupósti þann 11. desember 2014 og voru þar settar fram athugasemdir stefnanda við listann. Var tekið fram að stefnandi teldi sjálfsagt að fara yfir málið með stefnda ef þess væri óskað.

Stefndi svaraði síðastgreindum tölvupósti að bragði og lýsti því að ráðuneytið vildi gjarnan fara yfir þetta á fundi með stefnanda og fór fundurinn fram 16. desember 2014. Ekki liggur fyrir fundargerð af fundinum.

Þann 5. janúar 2015 sendi stefnandi tölvupóst til fjármála- og efnahagsráðuneytisins þar sem spurst var fyrir um það hvort von væri á frekari svörum um þau störf sem stefnandi hafi talið að ættu ekki að vera á listanum.

Síðastgreindum tölvupósti var svarað daginn eftir og kom fram að stefndi hafi kallað eftir rökstuðningi frá þeim stofnunum sem um ræddi og myndi gera sitt besta til að koma þeim sjónarmiðum áleiðis til stefnanda áður en endanlegur listi myndi birtast.

Listinn var birtur í B deild Stjórnartíðinda nr. 70/2015 með útgáfudag 29. janúar 2015.

Þann 27. febrúar 2015 sendi stefnandi fjármála- og efnahagsráðuneytinu andmæli sín vegna umrædds lista og lýsti því sjónarmiði að hin umrædda skrá hefði ekkert gildi þar sem ekki hefði verið viðhaft lögbundið samráð við stefnanda, en í öðru lagi að þau störf sem tiltekin eru í stefnukröfum falli ekki undir 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Var þess krafist í bréfinu að stefndi lýsti því yfir að viðkomandi starfsmönnum væri heimilt að fara í verkfall, en ella yrði farið með málið fyrir Félagsdóm. Var bréfi þessu svarað með bréfi fjármála- og efnahagsráðuneytisins, dags. 17. mars 2015, þar sem sjónarmiðum stefnanda var hafnað og tekið fram að stefndi teldi störfina falla undir framangreinda undanþágu og væru þau því réttilega á hinum umdeilda lista. Kemur jafnframt fram í bréfinu að 26. janúar 2015 hafi stefndi hringt í stefnanda og gert grein fyrir því að ekki hefði gefist tími til að senda stefnanda formlegt erindi um umrædd störf fyrir birtingu listans.

Við aðalmeðferð gáfu eftirfarandi skýrslur:

Stefanía Sigríður Bjarnadóttir
sérfræðingur í fjármála- og efnahagsráðuneyti

Vegna Þjóðminjasafns:
Anna Lís Rúnarsdóttir, sviðstjóri rannsókna- og varðveislusviðs,
Margrét Hallgrímsdóttir, þjóðminjavörður.
Valbjörn Steingrímsson, sviðsstjóri fjármála- og þjónustusviðs.

Vegna Landhelgisgæslu:
Auðunn Friðrik Kristinsson, verkefnastjóri aðgerðarsviðs,
Höskuldur Ólafsson, tæknistjóri,
Jón B. Guðnason, framkvæmdastjóri lofthelgis- og öryggismálasviðs.

Vegna Landsbókasafns:

Ingibjörg Steinunn Sverrisdóttir, landsbókavörður,
Edda Guðrún Björgvinsdóttir, sviðsstjóri rekstrarsviðs,
Örn Hrafnkelsson, sviðsstjóri varðveislusviðs.

Vegna Landgræðslu ríkisins:

Sveinn Runólfsson, landgræðslustjóri.

Vegna Fjölbautaskóla Suðurlands:

Kristján Pétur Ásmundsson, skólameistari.

Vegna Menntaskólans í Reykjavík:

Yngvi Pétursson, rektor.

Vegna Landspítala:

Selma Guðnadóttir, deildarstjóri – læknaritarar
Erla Dögg Ragnarsdóttir, deildarstjóri - deildarritarar
Magnús Birgisson, deildarstjóri - launadeild
Sigrún Guðjónsdóttir, deildarstjóri fjárstýringar,

Vegna Tryggingastofnunar:

Runólfur Birgir Leifsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs,
Ragna Haraldsdóttir, framkvæmdastjóri réttindasviðs,

Vegna Sjúkratrygginga Íslands:

Halla Björk Erlendsdóttir, deildarstjóri í alþjóðadeild
Reynir Jónsson, tryggingayfirtannlæknir
Björk Pálsdóttir, sviðsstjóri í þjónustu- og hjálpartækjamiðstöð,

Vegna Tollstjórans í Reykjavík:

Sigurður Skúli Bergsson, aðstoðartollstjóri

Vegna Heilsugæslunnar:

Jónas Guðmundsson, framkvæmdastjóri fjármála- og rekstrar.

Málsástæður og lagarök stefnanda:

Stefnandi kveður dómkröfu sína byggjast aðallega á því að stefndi hafi vanrækt samráðsskyldu samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Það leiði til þess að hin umdeilda skrá hafi ekki réttaráhrif að lögum og því beri að fallast á dómkröfu stefnanda.

Ákvæði 19. gr. laga nr. 94/1986 hafi verið skýrt þannig að stefnda beri að senda stefnanda og öðrum stéttarfélögum tillögu að skrá með hæfilegum fyrirvara og óska eftir andmælum. Ef andmæli berist við efni skrárinnar beri stefnda að óska eftir viðræðum við stéttarfélögin og leita samkomulags, sbr. meðal annars dóm Félagsdóms í máli nr. 11/2001. Stefnandi byggir á því að stefndi hafi ekki leitað samkomulags eftir að stefnandi skilaði inn andmælum sínum við hina umdeildu skrá. Stefndi hafi því vanefnt samráðsskyldu sína og brotið gegn grunnreglum stjórnisýslulaga um rannsóknarskyldu, meðalhóf og andmælarétt, sbr. 10., 12. og 13. gr. laga nr. 37/1993. Fallast beri því á dómkröfu stefnanda.

Stefnandi kveður dómkröfu sína byggjast til vara á því að ekki séu uppfyllt skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr., sbr. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 varðandi störf sem tilgreind séu í dómkröfu. Að auki sé byggt á því að sum starfanna séu ekki tilgreind með nægjanlega skýrum hætti. Stefnandi árétti að ágreiningur um gildi skráa samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 hafi margoft komið til kasta Félagsdóms. Meginreglan sé sú að félagsmönnum stefnanda sé heimilt að gera verkfall með þeim takmörkunum einum sem koma fram í lögum nr. 94/1986. Skrá samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laganna feli í sér undantekningu frá meginreglunni og beri því að skýra þröngt. Af sömu ástæðu þurfi skrá að vera nákvæm og ótvíræð um það til hverra hún taki „þannig að ekki leiki vafi við hvern [sé] átt“, eins og segi í dómi Félagsdóms í máli nr. 3/1992. Stjórnvöld beri einnig sönnunarbyrðina fyrir því að störf uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laganna. Þess vegna sé mikilvægt að samráð eigi sér stað áður en skrá sé birt svo ekki fari á milli mála að skilyrði laganna séu uppfyllt. Að mati stefnanda sé framangreind skilyrði ekki uppfyllt varðandi þau störf sem tilgreind séu í dómkröfu. Því til stuðnings vísast til eftirfarandi

Netstjóri Þjóðminjasafns Íslands („ÞÍ“).

Stefnandi byggir á því að starf netstjóra uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og beri því að fella það úr hinni umdeildu skrá. Að minnsta kosti sé það ósannað að starfið uppfylli skilyrði ákvæðisins.

Starf húsvarðar Fjölbautarskólans í Breiðholti („FB“) og umsjónarmanns Menntaskólans í Reykjavík („MR“) og Fjölbautarskóla Suðurlands („FS“).

Stefnandi staðhæfi að FB, FS og MR séu einu framhaldsskólarnir sem geri kröfu um að húsvarður og umsjónarmaður séu við störf í verkfalli. Það bendi til þess

að aðrir framhaldsskólar telji ekki þörf á því að húsvörður eða umsjónarmaður séu við störf í verkfalli. Afstaða stjórnenda annarra framhaldsskóla leiði í ljós að umrædd störf uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Til viðbótar við framangreint þá bendi stefnandi á að þrír starfsmenn gegni starfi húsvarðar hjá FB, sbr. heimasíðu skólans <http://www.fb.is/skolinn/starfsfolk/>. Óljóst sé hverjum af þessum þremur húsvörðum sé óheimilt að fara í verkfall. Af þeirri ástæðu sé nauðsynlegt að fella starfið úr hinni umþrættu skrá.

Starf hússtjóra og umsjónarmanns tölvukerfis hjá Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafn („LÍH“).

Stefnandi byggir á því að starf „hússtjóra“ og „umsjónarmanns tölvukerfis“ LÍH uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og beri því að fella störfina úr hinni umdeildu skrá. Að minnsta kosti sé það ósannað að störfin uppfylli skilyrði ákvæðisins.

Sérfræðingur á sviði rannsókna hjá Fiskistofu.

Stefnandi byggir á því að óljóst sé hvaða starfsmaður gegni starfi „sérfræðings á sviði rannsókna“ hjá Fiskistofu. Starfið sé að minnsta kosti ekki tilgreint í skrá Fiskistofu um starfsmenn stofnunarinnar, sbr. heimasíðu stofnunarinnar <http://www.fiskistofa.is/umfiskistofu/starfsmenn>. Skrá stefnda uppfylli því ekki skilyrði 19. gr. laga nr. 94/1986 með þeim réttaráhrifum að fella bera starfið af skránni. Af sömu ástæðu sé það ósannað að starfi uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Störf hjá Landhelgisgæslu Íslands („LÍ“).

Stefnandi byggir á því að ekkert af þeim störfum, sem tilheyri LÍ, uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Það sé að minnsta kosti ósannað enda hafi stefndi hvorki réttlætt né rökstutt að nauðsynlegt sé að banna fjölda starfsmanna LÍ að fara í verkfall. Stefnandi byggir einnig á því að óljóst sé hvaða starfsmenn það séu sem gegni starfi (1) stjórnstöðvarmanns, (2) aðstoðarmanns flugvirkja, (3) varðstjóra/varðmanns, (4) stjórnanda í Keflavík, og (5) gagnafulltrúa.

Störf hjá Tryggingastofnun („TR“).

Stefnandi byggir á því að störf sem tilheyri TR uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá sé óljóst hvaða starfsmenn það séu sem gegni þessum störfum sem tilheyri TR.

Störf hjá Sjúkratryggingum Íslands („SÍ“).

Stefnandi byggir á því að störf sem tilheyri SÍ uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá sé óljóst hvaða starfsmenn gegni starfi (1) tryggingafulltrúa í alþjóðadeild, (2) sjúkraþjónustudeild/tannmál, (3) fulltrúa, og (4) fulltrúa í bókun reikninga.

Störf sem tilheyra Landspítala Háskólasjúkrahúss („LSH“).

Stefnandi byggir á því að störf sem tilheyri LSH uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá sé óljóst hvaða starfsmenn það séu sem gegni þessum störfum.

Umsjónarmaður fasteigna hjá Sólvangi hjúkrunarheimili.

Stefnandi byggir á því þetta starf uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins („HH“).

Stefnandi byggir á því að störf sem tilheyri HH uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Starf umsjónarmanns tölvukerfis hjá embætti tollstjóra.

Stefnandi byggir á því að starf umsjónarmanns tölvukerfis uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá sé óljóst hvaða starfsmaður það sé sem gegni þessu starfi.

Deildastjóri rekstrarsviðs hjá Landgræðslu ríkisins og verkefnastjóri v. tæknimála hjá LSH fjármálasviði.

Stefnandi byggir á því að framangreind störf uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Stefnandi kveðst aðallega vísa til ákvæða laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, einkum ákvæða 19. gr. Þá sé vísað til almennra reglna og venja í vinnurétti. Um málskostnaðarkröfu stefnanda sé vísað til 68. gr. laga nr. 80/1938, sbr. 129. og 130. gr. laga nr. 91/1991.

Málsástæður og lagarök stefnda:

Stefndi gerir athugasemdir við framsetningu dómkrafna og málatilbúnaðar stefnanda um að ekki sé í öllum tilvikum greint frá til hvaða starfa stefna taki eða greint frá fjölda þeirra starfa sem krafist sé að felld verði af skrá í þeim tilvikum þegar um fleiri en eitt starf sé að ræða. Í einu tilviki sé t.d. getið um 20 störf á

undanþágulista, en í stefnu komi ekki fram hvort gerð sé athugasemd við öll störfin eða einungis eitt, eins og stefnan sé úr garði gerð. Þá geti í einhverjum tilvikum verið um dag- eða bakvakt að ræða og sé ekki í stefnu greint þar á milli. Rökstuðningur í stefnu um það af hverju stefnandi telji að störf eigi ekki að vera undanþegin verkfalli sé nánast enginn, þótt ekki sé almennt ágreiningur um að tilgreina beri störf þau sem 19. gr. laga nr. 94/1986 geri ráð fyrir að skuli undanþegin verkfalli. Af þessum ástæðum telji stefndi ekki hjá því komist að fjalla ítarlega um þessi störf í greinargerð sinni, að því gefnu að málið sé tækt til efnisdóms.

Stefndi mótmælir því að ekki hafi verið haft lögbundið samráð við stefnanda við undirbúning og gerð hinnar umdeildu skrár. Stefndi hefji undirbúning skrárinnar í október ár hvert og hafi samráð við ríkisstofnanir og viðkomandi stéttarfélög. Samráð við stéttarfélög felist í því að félögin fái sent, í tölvupósti, yfirlit yfir þau störf sem stofnanir hafi óskað eftir að séu undanþegin verkfallsheimild. Stefndi óski eftir athugasemdum félaganna og fari samráðið ýmist fram rafrænt, skriflega eða með sérstökum fundum í fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Í kjölfarið meti stefndi þær athugasemdir er komið hafi fram bæði frá félögum og stofnunum.

Stefndi kveður ákvæði 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 fela í sér samráð við viðkomandi stéttarfélög en í ákvæðinu felist ekki að aðilar þurfi að vera sammála eða að stéttarfélögin veiti samþykki sitt fyrir því að ákveðin störf skuli vera á þeim lista sem um sé deilt. Í samráðsferlinu sé stéttarfélögum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum og sjónarmiðum. Stefndi bregðist við þeim athugasemdum og afli sér, eftir atvikum, nánari upplýsinga frá stofnunum og stéttarfélögum. Endanleg ákvörðun sé tekin af fjármála- og efnahagsráðuneytinu og sé sú ákvörðun birt í umræddum lista. Úrræði það sem um geti í 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 sé til þess fallið að veita stefnda í þessu tilviki rétt til að ákvarða, að undangengnu samráði, hvaða störf skuli undanþegin verkfallsheimild þannig að ríkið geti haldið uppi þeirri lögbundnu starfsemi sem því sé falið að sinna hverju sinni og að tryggja nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu, sbr. 5. tölulið og 6.-8. töluliði 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Stefndi tekur fram að þann 5. desember sl. hafi, í samræmi við ofangreint, verið sendur listi til stefnanda yfir þau störf sem ríkisstofnanir hefðu óskað eftir að kæmu fram á umræddum undanþágulista. Frestur hafi verið veittur til 12. desember 2014 til að koma að athugasemdum. Þann 11. desember hafi stefnda borist erindi frá stefnanda, þar sem komið hafi verið á framfæri athugasemdum og óskað eftir fundi í ráðuneytinu. Þann 16. desember 2014 hafi aðilar hist á fundi í ráðuneytinu þar sem farið var yfir og tekið á móti athugasemdum og rökstuðningi stefnanda. Í kjölfarið hafi ráðuneytið óskað eftir frekari upplýsingum frá stofnunum um þau störf sem SFR hefði gert athugasemd við. Þann 5. janúar 2015 hafi stefnandi sent ráðuneytinu

fyrirspurn um stöðu mála varðandi þau störf er rædd hafi verið á ofangreindum fundi, til ráðuneytisins. Hafi því erindi verið svarað þann 6. janúar 2015 í tölvupósti til stefnanda. Hafi þar komið fram að kallað hefði verið eftir rökstuðningi frá viðkomandi stofnunum og nokkur svör fengist, verið væri að yfirfara þau og að ráðuneytið myndi gera sitt besta til að koma þeim sjónarmiðum áleiðis til SFR fyrir birtingu listans. Þann 26. janúar 2015 hafi starfsmaður ráðuneytisins hringt í starfsmann stefnanda og útskýrt að ekki hefði gefist tími til að senda félaginu formlegt erindi um umrædd störf fyrir birtingu listans. Engu að síður hafi farið fram lögbundið samráð við gerð og vinnslu undanþágulistans.

Stefndi kveður stefnanda hafa fengið, sem fyrr segi, lista með 413 störfum hjá 24 ríkisstofnunum sem til hafi staðið að birta á umræddum lista og sem hafi átt að vera undanþegin verkfallsheimild. Á fundi þann 16. desember hafi verið farið yfir alls 416 störf sem ætlunin hafi verið að setja á undanþágulistann, þar sem óskað hefði verið eftir að bæta við þremur störfum á listann af hálfu stofnana eftir að samráðsferli hófst. Í endanlegri auglýsingu séu birt alls 382 störf sem varði félagsmenn stefnanda. Að loknu samráði hafi þannig verið fækkað um alls 34 störf frá því sem upphaflega hafi staðið til að birt yrðu á skránni.

Stefndi hafnar málsástæðum sem fram komi í stefnu stefnanda, þ.e. í fyrsta lagi að tilvitnuð skrá sé ekki gild þar sem stefndi hafi vanrækt samráðsskyldu skv. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, að í öðru lagi að störfín séu ekki nægilega vel tilgreind í skránni og í þriðja lagi að störfín uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 sbr. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Stefndi kveður mjög virkt samráð skv. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 hafa farið fram, tekið hafi verið á móti athugasemdum og rökstuðningi félagsins og þær rannsakaðar eins og fyrr sé lýst. Leitað hafi verið eftir sjónarmiðum bæði stofnana og stefnanda og rök þessara aðila hafi verið vegin og metin. Ítrekar stefndi að samráð feli ekki í sér að aðilar þurfi að vera sammála um niðurstöðu eða að þar verði náð einhverskonar samkomulagi, en Félagsdómur skeri úr ágreiningi varðandi listann. Þannig hafi niðurstaða ráðuneytisins verið sú að þau störf sem stefnandi geri athugasemdir við, falli undir undanþágu 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og eigi því réttilega að vera á skrá yfir störf sem undanþegin séu verkfallsheimild. Meðalhófsreglu hafi verið gætt, enda beri allt samráðið með sér að unnið hafi verið samkvæmt því sjónarmiði. Stefndi hafi upphaflega veitt frest til 12. desember 2014 til að koma að athugasemdum og hafi þá verið haldinn fundur vegna þeirra athugasemda sem SFR hygðist gera við umræddan lista. Á þeim fundi hafi verið tekið tillit til athugasemda stefnanda að hluta.

Stefndi bendir á að á hverju ári sé sendur listi til stefnanda með þeim störfum sem standi til að birta skv. 19. gr. laga nr. 94/1986. Á hverju ári séu gerðar breytingar,

vegna þess að skipulags- eða nafnabreytingar á störfum eigi sér stað og stofnanir endurmeti jafnframt á hverju ári hvernig nauðsynlegasta þjónusta sé veitt hverju sinni, allt eftir því hvernig starfsemi viðkomandi stofnunar sé breytt. Þetta sé árlegur viðburður og þó svo listinn sé ekki eins á hverju ári, þá teljist það ekki til grundvallarbreytinga. Hafnar stefndi því að brotin hafi verið ákvæði stjórnsýslulaga í 10., 12. og 13. gr. þeirra.

Stefndi hafnar þeirri málsástæðu að störfín séu ekki tilgreind með nægilega skýrum hætti og kveður fyllilega ljóst við hvaða störf sé átt.

Hvað varðar hinar almennu málsástæður mótmælir stefndi þeirri staðhæfingu að skýra beri allar undantekningar sem takmarki heimild til verkfalls samkvæmt 14. gr. laga 94/1986 þröngt. Segi þar meðal annars: „*Stéttarfélagi sem er samningsaðili samkvæmt lögum þessum, er heimilt að gera verkfall í þeim tilgangi að stuðla að framgangi krafna sinna í deilu um kjarasamning með þeim skilyrðum og takmörkunum sem sett eru í lögum þessum*”. Ákvæðið geri þannig ráð fyrir því að sú verkfallsheimild sem stéttarfélögum er veitt sé takmörkuð, m.a. á þann hátt sem mælt er fyrir um í 19. gr. Stefnda sé að lögum ætlað að sinna tilteknum grundvallarverkefnum sem eru hverju þjóðfélagi nauðsynleg til þess að öryggi borgara, í víðum skilningi, sé ekki stefnt í voða.

Stefndi hafnar því að beita eigi þrengjandi lögskýringu á þetta sjálfstæða ákvæði laganna um það hvaða störf skuli undanþegin verkfalli þar sem með því væri skertur réttur almennings til að njóta þess lögboðna öryggis sem ríkisvaldinu sé ætlað að tryggja. Sé um að ræða lögbundnar takmarkanir á áhrifum verkfalla með því að takmarka hvaða störf falli undir verkfallsheimild 14. gr. laganna. Um sé að ræða nauðsynlegt úrræði fyrir stefnda til að tryggja mikilsverða almannahagsmuni, þ.á m öryggi borgaranna.

Stefndi hafnar þeirri túlkun sem sett sé fram í stefnu um skilgreiningu um hvaða störf falli undir 5. tölulið. 1. mgr. 19. gr. laganna. Í greinargerð með frumvarpi því er varð að lögum nr. 94/1986 segi m.a.: „Í 3. tölul. er kveðið á um að þeim sem starfa við nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu skuli eigi heimilt að taka þátt í verkfalli. Efnislega er hér hliðstætt ákvæði og nú er í lögum um kjarasamninga BSRB en í stað þess, að í þeim lögum var sérstakri nefnd, kjaradeilunefnd, falið að úrskurða hverjir skyldu starfa á grundvelli þessa ákvæðis, er hér farin sú leið að birtur verður árlega listi um störf þessi sem byggður er á samkomulagi aðila. [...] Tilgangurinn með þessari breytingu er sá að losna við þær deilur sem snerust um störf þeirrar nefndar í síðasta verkfalli og ætla má að erfitt sé að útiloka að upp komi ef slík nefnd er að störfum þegar verkfall er skolið á. [...] Fylgiskjal með frumvarpinu er listi um þau störf sem aðilar eru sammála um að eigi að skipa slíka skrá. Skrá þessum er síðan ætlað að vera fyrirmynd að hliðstæðum

listum sem ekki hefur unnist tími til að fullgera. [...] Með samkomulagi aðila um stefnumarkandi skrár og samráð er dregið úr hættu á ágreiningi um viðkvæm og vandasöm mál."

Stefndi kveður tiltekna breytingar á frumvarpinu hafa verið gerðar í meðförum þingsins. Upphaflega hafi átt að mæla fyrir um að fyrir 15. janúar ár hvert skyldi fjármálaráðherra og sveitarfélög birta skrár um störf þau sem féllu undir ákvæði 3.- 6. tölul. þessarar greinar. Skyldu skrárnar endurskoðaðar árlega í samvinnu við hlutaðeigandi stéttarfélag. Andmæli gegn breytingum á skránum skuli borin fram fyrir 1. mars sama ár og skyldi ágreiningur um þær lagðar fyrir Félagsdóm til að fá skorið úr til fullnustu. Í meðförum þingsins hafi ákvæðið breyst á þann veg að ekki hafi lengur verið gert ráð fyrir samvinnu, heldur einungis að tiltekið samráð skyldi viðhaft við ákvörðun ráðherra um hvaða störf skyldu vera á listanum. Endanleg ákvörðun væri því ráðherra og að þá hafi ekki verið gert ráð fyrir að samkomulag þyrfti að nást um þau störf sem sett voru á listann.

Stefndi tekur fram að með frumvarpinu hafi einnig fylgt skrá sem aðilar hafi verið sammála um, þar sem tiltekin hafi verið þau störf sem eðlilegt teldist að féllu ekki undir verkfall ef til þess kæmi. Sú túlkun sem stefnandi setji fram í stefnu sé í engu samræmi við þá nálgun sem þar hafi verið að finna og löggjafinn hafi byggt á. Að mati stefnda beri frekar að horfa til þess lista sem fylgt hafi með frumvarpinu og hvaða stefnu megi lesa út úr því hvaða störf þar eru tiltekin og meta út frá því hvort sambærileg sjónarmið eigi við varðandi það hvort þau störf sem hér sé deilt um eigi heima á hinni umdeildu skrá. Ekki sé einungis nóg að horfa til þess vinnufyrirkomulags sem sé í gildi á hverjum tíma, heldur þurfi að meta sjálfstætt þörf fyrir viðveru, einkum í ljósi þess að þegar friðarskylda ríki séu starfsmenn skyldugir til að bregðast við kalli vinnuveitandi eftir vinnuframlagi þeirra utan hefðbundins vinnufyrirkomulags, sbr. 15. og 17. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, en slík skylda sé ekki eins virk við þær aðstæður sem eru uppi þegar verkfall hafi verið boðað. Því geti þurft að skilgreina störf undanþegin verkfalli sem séu hugsanlega ekki tilgreind í því vinnufyrirkomulagi sem er til staðar þegar verið sé að meta hvaða störf skuli birt á undanþágulista skv. 19. gr.

Stefndi bendir einnig á, í tengslum við meðalhófsreglu og röksemdir um úrræði 20. gr. laganna, að í fyrrnefndri greinargerð með frumvarpinu hafi komið fram sjónarmið um þann ágreining er ríkt hafi um störf kjaradeilunefndar. Úrræði á grundvelli 20. gr. séu í ljósi reynslunnar þannig að fulltrúar stéttarfélaga telji sjaldan ástæðu til að veita undanþágu og því oft verulegur ágreiningur í störfum þeirra nefnda, með sama hætti og hafi verið um störf kjaradeilunefndar. Taki ummæli í greinargerð með frumvarpinu mið af þessu, enda hafi úrræði 20. gr. verið hugsuð til

Þess að bregðast mætti við neyðarástandi með víðtækari undanþágum en 19. gr. geri ráð fyrir.

Stefndi tekur fram að í ákvæði 19. gr. laga nr. 94/1986 sé fjallað um störf, en ekki starfsmenn. Megintilgangur þess sé að tryggja ákveðna starfsemi og að tilteknum störfum sé sinnt, ekki að kveða á um hvaða tilteknu starfsmenn skuli undanþegnir verkfallsheimild. Eigi þetta sérstaklega við þar sem vaktafyrirkomulag sé við lýði. Þannig hafi verið gert ráð fyrir að þörf kynni að vera á víðtækari undanþágu en gert sé ráð fyrir í þeim lista sem tilgreini þau störf sem almennt eigi að vera undanþegin verkfalli. Þar sé ekki gert ráð fyrir að nefndin eigi að koma í stað tilgreiningar starfa á undanþágulista. Málsástæðum stefnanda sé því mótmælt.

Stefndi telur, varðandi málsástæður stefnanda sem snerti hvert starf fyrir sig, að það sé sameiginleg röksemdafærsla gagnvart þeim öllum að þar sem í gildandi vinnufyrirkomulagi á viðkomandi stofnunum sé ekki gert ráð fyrir því vinnufyrirkomulagi sem forsendur undanþágulistans gangi út frá þá beri þegar af þeirri ástæðu að fella þau út af listanum. Rökum stefnanda um þörf á annars konar mati á aðstæðum þegar verkfall er í gangi sé því mótmælt. Stefndi mótmælir því jafnframt að virkt samráð hafi ekki verið viðhaft við gerð þess lista sem stefnt sé vegna, en skv. málavaxtalýsingu sé ljóst að samráð hafi farið fram og fallist á röksemdir stefnanda að einhverju leyti. Sé litið til þeirra starfa sem stefnt hafi verið vegna, komi stefndi til móts við kröfugerð stefnanda að einhverju leyti.

Stefndi byggir á því að í öllum tilvikum sé um störf að ræða þar sem tryggja þurfi nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu. Í öðru lagi sé um að ræða störf annarra er gegni þeim störfum sem öldungis verði jafnað til þeirra starfa sem getið er um í 6. og 7. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, sbr. 8. tölulið 1. mgr. 19. gr. laganna.

Stefndi leggur á það áherslu að undanþágulista verði að skoða heildstætt, en að meta það með afmörkuðum hætti og út frá einstaka stéttarfélögum hvaða störf eigi að vera á lista, sé óraunhæft. Þau störf sem séu á listanum, hafi í langflestum tilvikum áhrif á önnur störf og séu hluti af tiltekinni keðju sem verði að vera órofin þegar tiltekin þjónusta sé veitt. Verkfall einnar stéttar hafi þannig veruleg áhrif á störf annarra stétta sem ekki séu í verkfalli og geti þannig komið í veg fyrir, eða a.m.k. haft veruleg áhrif á að nauðsynlegasta þjónusta sé ekki veitt, eða a.m.k. veitt með afar takmörkuðum hætti. Þá gangi sú röksemd ekki upp að önnur starfsstétt geti sinnt þeim störfum sem um sé deilt komi til verkfalls, af þeirri ástæðu einnig að sú stétt geti jafnframt boðað til verkfalls. Því sé afar mikilvægt að undanþágulistinn tryggi að ákveðin lágmarksþjónusta sem sé nauðsynleg, leggist ekki af komi til allsherjarverkfalls. Stefndi leggi því til grundvallar tiltekið heildarmat á öllum þeim störfum sem undir eru hverju sinni.

Stefndi telur óhjákvæmilegt að fjalla um hvert og eitt tilvik vegna þeirra starfa sem vikið er að í stefnu.

Þjóðminjasafn Íslands – Netstjóri.

Stefndi kveður Þjóðminjasafn Íslands vera höfuðsafn á sviði menningarminja og beri safnið ábyrgð á varðveislu íslensks menningararfs til framtíðar. Safngripir séu að stærstum hluta varðveittir í alls 8 geymslu- og sýningarstöðum á höfuðborgarsvæðinu en auk þess sé hluti menningararfsins varðveittur í gagnagrunnum eða rafrænu gagnasafni Þjóðminjasafns. Að mati stefnda séu störf netstjóra/kerfisstjóra og umsjónarmanns fasteigna- og öryggismála mjög samtvinnuð þegar komi að öryggi menningararfsins og sé mikilvægt að halda báðum störfum á listanum. Stefndi bendir á að nútíma hússtjórnarkerfi og samtengd öryggiskerfi margra húsbygginga sem Þjóðminjasafnið reki á höfuðborgarsvæðinu byggi á tölvutækni. Hita- og rakastig í húsnæði sem hýsi viðkvæma safngripi þurfi stöðuga vöktun og stýringu, en eftirlit með umferð um og umhverfis geymsluhúsnæði á Reykjavíkursvæðinu fari að hluta fram í gegnum IP-eftirlitsmyndavélakerfi.

Stefndi kveður að netstjóri komi með virkum hætti að umsjón með þeim tæknibúnaði sem nýttur sé við stjórnun og eftirlit með aðstæðum í húsnæði safnsins og tryggi þannig rétt varðveisluskilyrði safnkostsins. Þá hafi netstjóri umsjón með tæknibúnaði safnsins, þ.e. tölvukerfi í heild og netþjónum, annist afritun og varðveislu öryggisafrita. Mikið gagnamagn sé á netþjónum safnsins, þ.á m. gögn sem flokkist sem menningararfur sem Þjóðminjasafnið beri ábyrgð á að varðveita til framtíðar samkvæmt lögum (þjóðháttaskrár, innskönnuð gömul myndasöfn, fornleifagögn o.fl.). Netstjóri sé á útkallslista stofnunarinnar vegna öryggis- og tæknimála og geti hann þurft að bregðast við á öllum tímum sólarhrings, ekki síður en umsjónarmaður fasteigna- og öryggismála. Stefndi kveður bæði störf vera skilgreind þannig að utan virks vinnutíma séu þeir á bakvakt vegna öryggis- og tæknimála. Í samræmi við starfslýsingu aðstoði netstjóri umsjónarmann fasteigna- og öryggismála ef þurfi. Hann sé tengiliður við öryggisþjónustur og sinni m.a. útköllum vegna öryggiskerfa í veikindum/orlofi umsjónarmanns fasteigna. Þá bendir stefndi á að starf netstjóra sé sérhæft tæknistarf og hafi forstöðumaður stofnunar engar forsendur til að sinna hans verkum, en því hafi áður verið haldið fram. Um sé að ræða starf er varði nauðsynlegustu öryggisgæslu.

Menntaskólinn í Reykjavík – Umsjónarmaður.

Stefndi kveður umsjónarmann Menntaskólans í Reykjavík hafa, umfram húsvörslu, umsjón með öryggiskerfum, loftræstikerfum og lyftum stofnunarinnar. Auk þess sé hann tengiliður við Öryggismiðstöðina sem sjái um þjófavarnarkerfi skólans og brunaboðunarkerfi ásamt vatnsúðunarkerfi, þ.e. sprinklerkerfi Gamla

skólans. Ef skynjarar í framangreindum kerfum bili, annist umsjónarmaður endurnýjun þeirra og hafi þannig umsjón með þessum kerfum fyrir hönd skólans. Umsjónarmaður sé ekki á sólarhringsvakt en hafi búsetu á lóð skólans og unnt sé að boða hann til starfa með skömmum fyrirvara ef nauðsyn beri til. Umsjónarmaður sé því lykilstarfsmaður í mörgum atriðum er snúi að öryggisgæslu í starfsemi skólans. Ástæða þess að umrætt starf er á undanþágulista sé vegna öryggisástæðna, þ.e. vegna nauðsynlegrar öryggisgæslu.

Fjölbrautaskólinn í Breiðholti – Húsvörður.

Stefndi telur það vera Félagsdóms að meta hvort þetta starf skuli undanþegið verkfalli, en stefndi geti fallist á að það megi falla brott af undanþágulista.

Fjölbrautaskóli Suðurnesja – Umsjónarmaður.

Stefndi tekur fram að um sé að ræða starfsheiti skv. kjarasamningi. Í starfi umsjónarmanns felist að viðkomandi sé rekstrarstjóri húsnæði skólans, en ekki eingöngu húsvörður. Umsjónarmaður eigi sæti í og stýri svokallaðri öryggisnefnd, auk þess að vera kallaður til ásamt skólameistara ef slys eða óhöpp verði í húsnæði skólans. Umsjónarmaður annist öryggi húsnæðisins og hafi eftirlit með því, meðal annars umsjón með loftræstikerfum ásamt kyndingu, kælikerfi mótuneytis og hafi auk þess eftirlit með leka eða vatnstjóni. Umsjónarmaður annist eftirlit með bruna- og þjófavarnakerfum skólans, en í húsnæðinu séu mikil verðmæti. Hann annist eftirlit á kælikerfi netþjónarými skólans, en ef það bili eða slái út, séu netþjónar skólans í hættu sem hafi bæði í för með sér fjárhagslegt tjón og mikið gagnatap. Umsjónarmaður sé með viðvörðunar- og eftirlitsbúnað tengdan í síma og geti komist á eftirlitskerfin í heimatölvu ef því er að skipta. Umsjónarmaður skólans hafi alla tíð verið á undanþágulista og hafi ekki verið gerð athugasemd við það áður.

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn – Hússtjóri.

Til að tryggja öryggi þeirra gagna sem Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn eigi eða hafi yfir að ráða telur stefndi að starf hússtjóra verði að vera undanþegið verkfallsheimild. Um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftirlit vegna þeirra gagna sem safnið varðveiti, sem eru hluti af þjóðararfi Íslendinga. Starf hússtjóra hafi verið á undanþágulista svo til frá upphafi, en hann fylgist með öryggisþáttum öryggiskerfa safnsins, s.s. eldvörnum, brunaboðum og stýringu þess varðandi ljós, hita, raka auk stýringar á aðgangi starfsfólks og gesta að rýmum í Þjóðarborg hlöðunni, auk varaeintakasafns í Reykholti. Hann beri ábyrgð á að ýmsar þjóðargersemar, s.s. handrit, bækur og annað efni sé varðveitt við rétt hita og rakastig og í öruggum geymslum.

Stefndi tekur fram að búið sé að verja miklum fjármunum og ótal ársverkum í að varðveita menningararf þjóðarinnar. Ef kerfin bili, eða ef gerð er árás á þau sé hætt á að þetta efni glatist. Um sé að ræða lykilstarf við varðveislu menningararfsins og er hússtjóri á bakvakt ef eitthvað fari úrskeiðis, en það geti orsakað óbætanlegt tjón fyrir íslensku þjóðina. Yfirmenn hafi ekki tæknilega þekkingu til að ganga í umrætt starf.

Landsbókasafn Íslands - Umsjónarmaður tölvukerfis.

Til að tryggja öryggi þeirra gagna sem Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn eigi að hafi yfir að ráða telur stefndi að umsjónarmaður tölvukerfis verði að vera undanþeginn verkfallsheimild. Um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftirlit vegna þeirra gagna sem safnið varðveiti, sem séu hluti af þjóðararfi Íslendinga. Starf umsjónarmanns tölvukerfa (kerfisstjóri) hafi verið á undanþágulista frá því safnið flutti í Þjóðarbókhöðuna árið 1994. Umsjónarmaður tölvukerfis beri ábyrgð á tölvu- og netkerfum safnsins og þar með talið varðveislu og öryggis stafræns menningararfs, en umfang slíkra gagna aukist ár frá ári. Umsjónarmaður tölvukerfa sjái um að vírus- og öryggisvarnir séu uppfærðar með reglubundnum hætti til að hrinda tölvuárásum á netkerfi og þá hafi hann einnig eftirlit með daglegri afritun, þ.e. taki afrit (backup) af stafrænum gögnum safnsins, bæði vinnutengdum gögnum og varðveislugögnum. Hann sjái einnig um að stýrikerfi, tölvur, netþjónar og netbúnaður virki sem skyldi.

Stefndi tekur fram að búið sé að verja miklum fjármunum og ótal ársverkum í að koma menningararfi þjóðarinnar á stafrænt form til varðveislu og miðlunar. Ef kerfin bili, eða ef gerð er árás á þau sé hætt á að þetta efni glatist. Sem dæmi megi nefna allt efni á vefgáttunum timarit.is, baekur.is, islandskort.is og handrit.is. Einnig sé um að ræða efni í vefsafni, hljóðsafni og fleiri gagnagrunnum. Stefndi kveður starf umsjónarmanns tölvukerfis vera lykilstarf vegna varðveislu menningararfs þjóðarinnar og sé umsjónarmaður tölvukerfis á bakvakt ef eitthvað fari úrskeiðis. Það geti orsakað óbætanlegt tjón fyrir íslensku þjóðina ef það efni sem varðveitt er, glatist. Yfirmenn hafi ekki tæknilega þekkingu til að ganga í umrætt starf.

Fiskistofa – sérfræðingur á sviði rannsókna.

Stefndi getur fallist á umrætt starf megi falla brott af undanþágulista þar sem starfið hafi nú verið lagt niður.

Landhelgisgæsla Íslands

Stefndi tekur fram og leggur áherslu á að það muni skapast neyðarástand hjá Landhelgisgæslu Íslands að mati stefnda ef þau störf hjá stofnuninni sem tilgreind eru

í auglýsingu nr. 70 frá 2015, verði ekki undanþegin verkfallsheimild. Stefndi telur rétt að fjalla fyrst um þau störf sem falli undir aðgerðarsvið Landhelgisgæslunnar, þ.e. störf stjórnstöðvarmanna, varðstjóra/varðmanns og tæknistjóra í skipadeild. Þá sé fjallað um störf er falli undir flugdeild Landhelgisgæslunnar, þ.e. aðstoðarmaður flugvirkja, lager- og innkaupastjóra. Loks sé fjallað um störf sem falli undir lofthelgisvið Landhelgisgæslunnar, þ.e. yfirmaður mannvirkja, gagnafulltrúi, kerfisstjóri, staðarumsjónarmaður og verkefnisstjóri mannvirkja. Sé það nokkuð önnur röðun en í stefnu. Að mati stefnda sé fyllilega ljóst um hvaða störf er að ræða.

Að mati stefnda séu öll þau störf sem tilgreind eru á undanþágulista nauðsynleg svo unnt sé að tryggja að Landhelgisgæsla Íslands geti sinnt lögboðnum verkefnum sínum og tryggt eins og frekast er unnt nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftir atvikum nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu á og í kringum Ísland. Hvert og eitt starf á listanum sé að mati stefnda órjúfanlegur hlekkur í þeirri viðleitni Landhelgisgæslu Íslands að tryggja öryggi, heilsu og almenna velferð borgaranna.

Stefndi kveður að í öllum tilvikum sé um að ræða störf sem falli undir 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Stefndi bendir einnig á að Landhelgisgæsla Íslands hafi, frá 1. janúar 2011, tekið yfir flest rekstrarverkefni samanber varnarmálastofnun, lög nr. 34/2008. Með verkefnunum hafi fylgt starfsmenn Varnarmálastofnunar sem fyrir þann tíma hafi ekki haft rétt til að fara í verkfall né taka þátt í verkfallsboðun samanber þáverandi 11. gr. VML. Við breytingar á varnarmálastofnun sem gerðar hafi verið í árslok 2010 hafi sú grein verið felld niður, án nokkurra skýringa.

Stefndi kveður að við brotthvarf varnarliðsins frá Íslandi haustið 2006 hafi íslenska ríkið yfirtekið ýmis öryggis- og varnartengd verkefni sem varnarliðið hafi áður séð um, m.a. rekstur loftvarnarkerfis og ratsjástöðva. Með lögum nr. 34/2008 hafi Varnarmálastofnun verið falin framkvæmd þessara verkefna, m.a. rekstur íslenska loftvarnakerfisins, þ.m.t. fjaraskiptastöðva og ratsjástöðva Atlantshafsbandalagsins á Ísland, sjá 7. tölulið upprunalegu laganna, nú 1. tölulið 1. mgr. 7. gr. nágildandi laga. Í 11. gr. laganna eins og þau hafi verið samþykkt og hafi gilt meðan Varnarmálastofnun var við lýði, hafi verið lagt bann við verkföllum. Sagt hafi í athugasemdum með frumvarpi því er varð að lögum nr. 34/2008 að þetta væri lagt til í ljósi þess að Varnarmálastofnun færi með framkvæmd varnarmála og mætti ekki lamast vegna verkfalla.

Stefndi tekur fram að þegar Varnarmálastofnun hafi verið lögð niður, hafi Landhelgisgæsla Íslands og embætti ríkislögreglustjóra verið falin framkvæmd varnartengdra verkefna af utanríkisráðuneytinu, auk þess sem utanríkisráðuneytið hafi tekið við hluta verkefna á nýjan leik. Um leið hafi 11. gr. laganna verið felld brott úr lögum nr. 34/2008, enda hafi engir starfsmenn verið lengur hjá Varnarmálastofnun og á þeim tíma sem stofnunin var lögð niður hafi ekki endanlega verið búið að ákveða

hvar þau verkefni sem um ræði, yrðu hýst. Af þeim sökum hafi ekki verið unnt að gera ráðstafanir til þess að tryggja í lögum undanþágu frá verkfallsrétti hjá þeim starfsmönnum sem önnuðust þessi mál hjá nýjum umsjónaraðilum varnarmála. Þá komi fram að með samningi milli utanríkisráðherra og innanríkisráðherra dags. 30. júlí 2014, um að Landhelgisgæslan og ríkislögreglustjóri annist tiltekin verkefni skv. varnarmálalögum nr. 34/2008, hafi nánar verið kveðið á um hvaða verkefni framangreindum aðilum hafi verið falið að framkvæma. Í 2. gr. þess samnings komi m.a. fram að Landhelgisgæslan og ríkislögreglustjóri hafi frá árinu 2011 annast framkvæmd varnartengdra verkefna og tekið yfir ráðningarsamband starfsmanna fyrrum Varnarmálastofnunar þegar sú stofnun hafi verið lögð niður. Fram komi að augljóslega sé ekki hægt að breyta lögum með samningsákvæðum en um leið sé af þessu ákvæði ljóst að ráðningarsamningarnir, þ.m.t. ákvæði þeirra um undanþágu frá verkfallsrétti hafi átt að halda gildi sínu.

Stefndur kveður það vera afstöðu utanríkisráðuneytisins að í ljósi þess að vilji löggjafans við setningu varnarmálalaga nr. 34/2008 hafi verið skýr, þ.e. starfsmenn sem sinni framkvæmd varnarmála eigi ekki að hafa verkfallsheimild og ennfremur vegna þess að nýir umsjónaraðilar varnarmálaverkefna hafi tekið yfir ráðningarsamninga starfsmanna Varnarmálastofnunar, telji utanríkisráðuneytið nauðsynlegt að starfsmenn Landhelgisgæslunnar sem sinni varnartengdum verkefnum, séu undanþegnir verkfallsheimild. Þá sé lögð áhersla á að þar sem loftvarnakerfi og ratsjárstöðvar séu mikilvægur hlekkur í vörnum Atlantshafsbandalagsins, sem snerti öll aðildarríki þess og sérstaklega Íslands, sé óásættanlegt að verkfall verði þess valdandi að umrædd kerfi lamist.

Stefndi tekur fram að samfara framangreindum breytingum hafi verið unninn listi yfir þau störf sem síðar hafi orðið grunnur að auglýsingu um skrá yfir þau störf hjá stofnunum ríkisins sem eru undanþegin verkfallsheimild. Varðandi verkefnin sem Landhelgisgæslan sé ábyrg fyrir í þessu ljósi séu auglýst störf að mati stofnunarinnar í raun færri en lágmarkskröfur geri ráð fyrir til að uppfylla öryggis- og varnarskuldbindingar íslenska ríkisins

Að mati stefnda sé alveg ljóst að til að uppfylla lágmarks öryggis- og varnarskuldbindingar þurfi alla starfsmenn Landhelgisgæslunnar sem við viðkomandi verkefni starfi, enda í upphafi séð til þess með 11. gr. fyrrgreindra laga.

Stefndi kveður stefnanda gera þá kröfu að fjöldi starfa hjá Landhelgisgæslu Íslands verði felld út af undanþágulista, sem gæti haft alvarlegar afleiðingar fyrir öryggis- og varnarmálarekstur Íslands. Þau verkefni sem Landhelgisgæsla Íslands beri ábyrgð á séu til að tryggja órofa framkvæmd öryggis- og varnarverkefna og aðrar þjóðréttarlegar skuldbindingar sem Ísland hafi undirgengist. Þessu til viðbótar muni íslenska ríkið ekki uppfylla samninga um gistiríkjastuðning, þátttöku í samræmdu

loftrýmiseftirliti og loftrýmisgæslu Atlantshafsbandalagsins og öðru tengdu varnarsamstarfi, þ.e. Ísland verði fyrsta ríkið innan bandalagsins til að hætta þátttöku í verkefninu vegna verkfalla. Sem dæmi megi nefna að þá muni flugleiðsaga verða mjög takmörkuð komi til verkfalla hjá þeim störfum sem hér er um fjallað, en afurðir úr loftvarnakerfinu hér á landi séu einnig nýttar til almennrar flugleiðsögu þ.e. ratsjargögn og til viðbótar sé fjarskiptabúnaður fyrir flugleiðsögu hýstur á ratsjár- og fjarskiptastöðvunum. Til viðbótar framangreindu verði upplýsingar frá samstarfsþjóðum Íslands ekki aðgengilegar hér á landi en þeim sé einnig miðlað hér á landi þegar við eigi, til að tryggja almennt flugöryggi.

Stefndi kveður öryggis- og varnarmannvirki ásamt ratsjár, fjarskipta og kerfisbúnaðinum hér á landi einnig vera hagnýtt til almannaheilla þ.m.t. sé það hluti af almannavarnarviðbúnaði á Keflavíkurflugvelli auk þess sem hluti öryggisfjarskipta landsins sé hýstur á ratsjár og fjarskiptastöðvunum. Rauntímagögn úr kerfinu séu nýtt til flugleiðsögu, björgunaraðgerða, og til rannsókna eftir að atvik hafi átt sér stað.

Stefndi tekur fram að ef framangreind störf verði ekki á undanþágulista, verði Ísland fyrsta ríkið til að leggja niður framkvæmd öryggis- og varnarverkefna vegna verkfalla. Jafnframt muni Ísland ekki standa við alþjóðlegar skuldbindingar sínar sem hluti af sameiginlegu varnarkerfi Atlantshafsbandalagsins (NATO).

Aðgerðasvið Landhelgisgæslu Íslands

Landhelgisgæsla Íslands – JRCC-Ísland/stjórnstöð – (Tvö) störf Stjórnstöðvarmanns.

Stefndi kveður í upphafi stefnuna vera mjög óljósa um það hve mörg störf stjórnstöðvarmanns stefnandi krefjist að verði fjarlægð af undanþágulista. Ekki sé tilgreint hvort átt sé við um dagvakt, eða næturvakt, en í stefnu séu tvö störf stjórnstöðvarmanns tilgreind. Á undanþágulista fjármálaráðherra séu þrjú störf stjórnstöðvarmanns í dagvinnu og þrjú störf stjórnstöðvarmanns á næturvakt. Mikilvægt sé vegna nauðsynlegrar öryggisgæslu í skilningi 5. töluliðar 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 að umrædd störf séu öll á undanþágulista.

Stefndi kveður stjórnstöð Landhelgisgæslu Íslands (JRCC) vera samhæfingar- og þjónustuaðila fyrir alla starfsemi LHG en undir hana falli einnig vaktstöð siglinga. Hún hafi sérstöðu umfram hefðbundnar stjórn- eða vaktstöðvar þar sem samræming allrar starfsemi Landhelgisgæslunnar fari þar fram. Stjórnstöðin sinni allri neyðarsímsvörum fyrir Landhelgisgæsluna, boði gæslueiningar og viðbragðsaðila í útköll, samhæfi verkefni þeirra og sjái um fjarskipti. Þessi verkefni séu órjúfanlegur þáttur í verkefnum Landhelgisgæslunnar.

Stefndi tekur fram að stjórnstöðin björgunarstjórnstöð sjófarenda og loftfara (MRCC-Maritime Rescue Coordination Center og ARCC-Air Rescue Coordination

Center) sé ábyrg fyrir skilvirkri skipulagningu leitar- og björgunarþjónustu fyrir sjófarendur og loftför og fyrir samhæfingu framkvæmdar leitar- og björgunaraðgerða innan íslenska leitar- og björgunarsvæðisins. Stjórnstöðvarmenn annist meðal annars vöktun fjareftirlitskerfa vegna löggæslu, leitar og björgunar og landamæraeftirlits, móttöku neyðarskeyta og hjálparbeiðna frá sjófarendum og vegna loftfara, aðgerðarstjórnun vegna leitar, björgunar og sjúkraflutninga vegna skipa og loftfara, annist fjarskipti vegna eininga Landhelgisgæslunnar (þýrlur, skip, flugvél og sérhæfð aðgerðarteymi), annist móttöku tilkynningar vegna mengunar og vöktun gervitunglamynd vegna mengunar og hafís, annist samskipti við yfirvöld vegna hafnaríkiseftirlits og miðlun upplýsinga um siglingaröryggi, eigi samskipti við erlendar björgunarstjórnstöðvar og hafi flugumsjón vegna loftfara LHG.

Stefndi tekur fram að á stjórnstöðinni þurfi ávallt að vera mönnun í þremur stöðum stjórnstöðvarmanns hverju sinni, allan sólarhringinn, allt árið um kring til þess að tryggja nauðsynlegt öryggi. Ef störfín séu ekki mönnuð í verkfalli, verði ofangreindum verkefnum ekki sinnt og muni öryggisþjónusta vegna sjófarenda og loftfara, þ.m.t. leit, björgun og sjúkraflutningar á sjó auk aðkallandi sjúkraflutninga á landi með þýrlum raskast verulega eða hreinlega leggjast af. Til að tryggja lágmarks öryggi er það mat stefnda að nauðsynlegt sé að ávallt séu 3 stjórnstöðvarmenn við vinnu, ef slíkt sé ekki tryggt geti það takmarkað starfsemi eininga stofnunarinnar verulega. Það sé mat Landhelgisgæslunnar að það geti skapast hættulegt ástand verði starfið ekki undanþegið verkfallsheimild. Þannig verði ekki hægt að boða þýrlur, skip eða loftför í neyðarflug, né halda uppi trygguð fjarskiptum við þessar einingar sem sé forsenda þess að hægt sé að sinna lögbundnum verkefnum á neyðarstundu. Að mati stefnda sé algjörlega ljóst að ef kalla þurfi til Landhelgisgæslu Íslands vegna verkefna er varði líf og heilsu borgara að þá þurfi umrædd störf í stjórnstöð að vera mönnuð.

Stefndi telur að ef stjórnstöðvarmenn fari í verkfall muni það hafa mjög alvarleg áhrif á öryggi sjófarenda og almennra borgara og í raun hafa áhrif á alla neyðarþjónustu innan íslenska leitar- og björgunarsvæðisins.

Landhelgisgæsla Íslands –Varðskýli Faxagarði - Varðstjóri/varðmaður.

Stefndi tekur fram að á undanþágulista sé einn varðstjóri/varðmaður tilgreindur á dagvakt og tveir á næturvakt. Í stefnu séu greind tvö störf varðstjóra/varðmanns sem farið sé fram á að felld verði brott. Ekki sé ljóst hvort um sé að ræða dag- eða næturvakt í stefnu sem krafist sé að verði felld af undanþágulista.

Stefndi tekur fram að varðstjórar/varðmenn í varðskýli Landhelgisgæslu Íslands á Faxagarði vakti hafnaraðstöðu Landhelgisgæslunnar í Reykjavík og þau varðskip sem séu í höfn þar hverju sinni. Þeir tryggi að enginn óviðkomandi fari um borð í varðskipin og bregðist við ef viðvörunarkerfi fari í gang, t.d. vegna elds, leka

eða af öðrum ástæðum. Þá taki þeir á móti landfestum og sleppi við komu og brottför varðskipanna.

Stefndi kveður varðskip Landhelgisgæslunnar vera löggæslu- og björgunartæki og þegar þau séu í höfn í Reykjavík séu þau oftast nær fullbúin og verði að vera til taks til að fara út með skömmum fyrirvara. Varðskipin séu búin löggæslu- og björgunarbúnaði, þ.m.t. vopnum og skotfærum og flóknum og dýrum björgunartækjum. Þá séu þau búin lækningabúnaði og búnaði til sjúkraflutninga, þ.m.t. lyfjum. Varðskipin séu vöktuð allan sólarhringinn, allt árið um kring af varðmönnum sem hafi starfsaðstöðu í varðskýli stofnunarinnar við Faxagarð. Ef viðkomandi störf verði ekki mönnuð, séu varðskip óvöktuð og óvarin. Eina eftirlitið með þessum varðmætu og nauðsynlegu löggæslu- og öryggistækjum verði þá í formi daglegra eftirlitsferða skipherra og yfirvélstjóra.

Stefndi telur ljóst að fari varðmenn á Faxagarði í verkfall geti það haft mjög alvarleg áhrif á öryggi varðskipanna, þ.e. auðveldara en ella verði fyrir óviðkomandi að fara um borð í skipin og fremja á þeim skemmdarverk eða fjarlægja vopn, lyf eða annan búnað og bregðast við ef upp kemur leki, eldur eða bilun á tækjabúnaði. Þetta geti haft áhrif á útkallstíma og hæfni varðskipanna til að sinna neyðar- og öryggisþjónustu.

Landhelgisgæsla Íslands – Skipadeild – Tæknistjóri.

Stefndi kveður tæknistjóra skipadeildar bera ábyrgð á viðhaldi varðskipa og báta Landhelgisgæslunnar. Tæknistjóri sjái um gerð viðhaldsáætlana fyrir skip og báta stofnunarinnar, tilboðsgerð, innkaup á tækjabúnaði, o.s.frv. í samráði við sviðsstjóra og yfirmenn viðkomandi eininga. Tæknistjóri beri ábyrgð á að unnið sé á hagkvæman og skipulegan hátt að þeim markmiðum og verkefnum sem deildin hafi með höndum og að þjónusta sé til fyrirmyndar þannig að fyllsta öryggis gætt.

Stefndi tekur fram að helstu verkefni tæknistjóra séu tæknilegur rekstur og viðhald skipa og báta stofnunarinnar, samskipti við birgja og undirverktaka vegna viðhalds varðskipa, dagleg innkaup á útgerðarvörum og varahlutum vegna tækja, gerð og eftirfylgni rekstraráætlunar tækni og viðhaldssvið sem og eftirlit með rekstrarkostnaði í samvinnu við rekstrarsvið, yfirferð og samþykkt reikninga tækni- og viðhaldssviðs, gerð verkáætlana og útboðsgagna vegna viðhalds og nýsmíði skipa og önnur tilfallandi störf sem viðkomandi séu falin á grundvelli menntunar og hæfni.

Stefndi telur að ef viðkomandi starfi sé ekki sinnt leggist ofangreind verkefni af. Það muni hinsvegar ekki hafa veruleg áhrif á daglega starfsemi stofnunarinnar til skamms tíma en til lengri tíma muni það hafa áhrif á framkvæmd viðhalds varðskipanna. Ef viðhaldi sé ekki sinnt á varðskipum og bátum til langs tíma geti það

haft áhrif á öryggi áhafnar og viðbragðsgetu stofnunarinnar til að annast björgunarverkefni.

Flugdeild Landhelgisgæslu Íslands

Landhelgisgæsla Íslands – Flugvöllur – Aðstoðarmaður flugvirkja.

Stefndi tekur fram að á undanþágulista séu þrjú störf aðstoðarmanns flugvirkja. Óljóst sé í stefnu hvort átt sé við öll störf, eða einungis eitt þeirra. Gengið sé út frá því að krafist sé að eitt starf verði felld af skrá.

Stefndi kveður aðstoðarmann flugvirkja á flugvelli sinna meðal annars öryggisgæslu á flugvöllinum þannig að völlurinn sé vaktaður og þurfi aðstoðarmaður að vera til taks allan sólarhringinn allt árið um kring. Hlutverk aðstoðarmanns sé, auk öryggisgæslu og almennra starfa á flugvelli, m.a. að aðstoða flugvirkja í kringum flug á þyrlum (æfingaflug og útköll/neyðarflug) undirbúa vélar fyrir flugin, draga þyrlur inn og út úr skýli og sjá um eldsneytisáfyllingu á þyrlur Landhelgisgæslunnar. Ef til verkfalls aðstoðarmanna komi verði engin öryggisgæsla á flugvöllinum og björgunartæki og annar búnaður þar af leiðandi óvarinn fyrir óboðnum gestum og skemmdarverkum. Ekki sé möguleiki á því að manna þessa öryggisgæslu með öðrum starfsmönnum stofnunarinnar vegna sérhæfnisþjálfunar sem krafist sé auk þess að ekki sé til mannskapur á lausu til starfans.

Stefndi tekur fram að aðstoðarmaður flugvirkja sé nauðsynlegur hlekkur í keðju sem verði að vera óslitin vegna alls flugs á þyrlum, hvort sem um er að ræða skipulagt æfingarflug eða útkall/neyðarflug. Eins og áður segi aðstoði hann flugvirkja við að undirbúa vélarnar, draga þær út og fylla á eldsneyti og eftir flugin að ganga frá þeim aftur og setja inn í skýli. Þetta verk sé sérhæft og krefjist þjálfunar sem einungis flugvirkjar og aðstoðarmenn búi yfir. Þetta sé vandasamt verk og þurfi oft að vinna í miklum flýti og undir álagi. Stefndi telur útilokað að hægt sé að fullmanna stöðu aðstoðarmanns með flugvirkjum. Í neyðarútköllum skipti hver mínúta máli. Það blasi því við að án aðstoðarmanns á vakt geti orðið miklar tafir á björgunarflugi, jafnvel ekki hægt að sinna því í einhverjum tilfellum og með því heilsu og lífi fólks stefnt í hættu.

Landhelgisgæsla Íslands – Flugvöllur – Lager- og innkaupastjóri.

Stefndi kveður lager- og innkaupastjóra annast öll innkaup, tollaafgreiðslu og ut anumhald varahlutalagers og bókhald fyrir flugvél og þyrlur LHG. Þessi vinna sé mjög sérhæfð og fari öll innkaup fram við erlenda birgja og framleiðendur sem hafi nauðsynlegar vottanir. Mjög ströngum og nákvæmum alþjóðlegum verkferlum þurfi að fylgja við þessi innkaup. Daglega berist varahlutir vegna viðhalds véla Landhelgisgæslunnar, sem bæði geti verið fyrirséð og undirbúið með fyrirvara eða

vegna óvæntra bilana sem bregðast verði við hratt og örugglega til þess að niðurtími vélanna sé sem stystur í viðhaldi. Þetta sé flókið og sérhæft starf og það taki langan tíma fyrir einstakling að öðlast góða þekkingu á varahlutainnkaupum fyrir sérhannaðar þylur og flugvélar og komast inn í það tengslanet sem nauðsynlegt sé til að varahlutaflæði sé með öruggum og eðlilegum hætti.

Stefndi kveður þylur og flugvélar stofnunarinnar fylgja mjög ítarlegri viðhaldsáætlun sem kalli á örar viðhaldsskoðanir og varahlutaskipti. Slíkt sé gert til að tryggja öryggi áhafna og landsmanna. Kæmi til verkfalls hjá lager- og innkaupastjóra sé ljóst að aðeins væri dagaspursmál hvenær það hefði áhrif á þylur, þ.e. að þær stöðvuðust vegna viðhalds sem kallaði á varahlutaskipti og gætu því ekki sinnt neyðarþjónustu eða neyðar- og björgunarflugi. Að mati stefnda yrði með því heilsu og lífi fólks stefnt í hættu.

Lofthelgisvið Landhelgisgæslu Íslands

Stefndi vill sérstaklega benda á að stefnandi krefjist þess að öll störf á lofthelgisviði verði felld af undanþágulista og hefði það þau áhrif að öryggis- og varnarmálarekstur íslenska ríkisins myndi lamast algjörlega. Væri það án fordæma innan Atlantshafsbandalagsins.

Þá tekur stefndi fram að þau verkefni sem Landhelgisgæsla Íslands beri ábyrgð á, sbr. varnarmálalög nr. 34/2008 séu til að tryggja órofa framkvæmd öryggis- og varnarverkefna og aðrar þjóðréttarlegar skuldbindingar sem Ísland hafi undirgengist, sbr. varnarmálalög nr. 34/2008, samþykkt Norður Atlantshafsráðsins frá 27. júlí 2007 um framkvæmd verkefna hér á landi (MCM 0049/2007) en þar séu tilvísanir í öll þau verkefni sem hér á landi skuli framkvæma og styðja, samning íslenskra stjórnvalda við Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE – Herstjórn NATO) frá 6. apríl 2008, tæknilegt samkomulag við Allied Joint Force Command Brunssum (Samræmingarstjórn NATO) frá 14. júlí 2008, tvíhliða varnarsamninginn milli íslenskra og bandarískra stjórnvalda frá 5. maí 1951 og síðari breytingar, Atlantshafssáttmálann (Norður-Atlantshafssamningur) frá 4. apríl 1949 og aðra grannríkjasamninga milli íslenskra stjórnvalda og helstu samstarfsríkja Íslands.

Landhelgisgæsla Íslands – Keflavík – stjórnandi.

Stefndi kveður stjórnanda Lofthelgi- og öryggismálasviðs Landhelgisgæslunnar sjá um daglega framkvæmd öryggis- og varnartengdra verkefna í samræmi við skuldbindingar íslenska ríkisins eins og upp sé talið í varnarmálalögum og öðrum öryggis- og varnarskuldbindingum. Starfið feli í sér daglega ákvörðunartöku varðandi framkvæmd öryggis- og varnarmála hér á landi, samþættingu verkefnisins hér á landi og erlendis, samráð við stofnanir og fyrirtæki

sem að verkefninu komi, annars vegar varðandi framkvæmd öryggis- og varnarmála og hins vegar varðandi rekstur og viðhald innviða og kerfa. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins á öllum tímum, sé varnar- og öryggis samstarfinu á friðartímum stefnt í voða og alþjóðasamþykktir vanræktar.

Stefndi tekur fram að starfið feli í sér umsýslu og daglega stjórnun verkefnisins þ.m.t. sé rekstrarleg ábyrgð, dagleg skipulagning og þá ekki síst ákvörðunartaka varðandi framkvæmd öryggis- og varnarverkefna. Þar á meðal sé rekstur þeirra öryggis- og varnarkerfa sem séu í rekstri hér á landi og einnig séu notuð í almannu þágu. Fjölmargir rekstrarþættir komi að verkefnum er varði almannaeill og flugöryggi, þ.e. sé starfið ekki mannað sé það mat stefnda að þjóðaröryggi og flugöryggi sé stofnað í hættu. Starfið kalli á 24 tíma aðgengi alla daga ársins.

Landhelgisgæsla Íslands – Keflavík – Yfirmaður mannvirkja.

Stefndi kveður yfirmann mannvirkja á öryggissvæðum íslenska ríkisins í Keflavík tryggja og bera ábyrgð á að öll öryggis- og varnartengd mannvirki, svæði og farartæki séu ávallt í nothæfu ástandi og þeim viðhaldið til að uppfylla öryggis og varnarskuldbindingar íslenska ríkisins. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins sé því varnar- og öryggis samstarfi sem Ísland sé þátttakandi í, stefnt í voða og alþjóðasamþykktir vanræktar. Megi geta þess að fjárfest hafi verið í kerfinu fyrir yfir 60 milljarða íslenskra króna.

Þá kveður stefndi starf yfirmanns mannvirkja fela í sér ákvörðunartöku varðandi öll aðkallandi umhverfismál og viðhaldsmál sem ekki geti beðið. Viðkomandi beri ábyrgð á rekstri öryggismannvirkja á Öryggissvæðunum sem einnig séu hluti af almannavarnarviðbúnaði hér á landi. Verði umrætt starf ekki á undanþágulista sé fyrirsjáanlegt að í verkfalli verði umtalsvert tjón á innviðum og aðgengi að mikilvægum öryggismannvirkjum verði ógnað auk þess sem hætta verði á umhverfistjóni.

Landhelgisgæsla Íslands – Keflavík – Gagnafulltrúi.

Stefndi bendir á að á undanþágulista séu störf tveggja gagnafulltrúa í dagvinnu og störf tveggja gagnafulltrúa í næturvinnu. Í stefnu séu einungis tiltekin störf tveggja gagnafulltrúa. Ekki sé ljóst í stefnu hvort átt sé við störf gagnafulltrúa á dagvakt eða næturvakt, eða eitt starf á dagvakt og eitt starf á bakvakt.

Stefndi kveður gagnafulltrúa vinna eftir samþykktum og reglum Atlantshafsbandalagsins, þ.e. tryggja framkvæmd Íslands í samræmdu loftrýmiseftirliti og loftrýmisgæslu innan skilgreinds loftrýmiseftirlitssvæðis Atlantshafsbandalagsins. Að lágmarki þurfi tveir starfsmenn að vera á hverri vakt alla daga ársins 24 tíma á dag. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins sé varnar-

og öryggis samstarfi Íslands stefnt í voða og alþjóðasamþykktir og samningar vanræktir. Verkefni gagnafulltrúa feli í sér að auðkenna innan skilgreinds tíma öll loftför sem leið eigi um þann hluta loftrýmiseftirlitssvæðis Atlantshafsbandalagsins sem Ísland beri ábyrgð á að hafa eftirlit með, vinna úr þeim upplýsingum og miðla áfram til næstu stjórnstöðvar Atlantshafsbandalagsins í Þýskalandi þar sem ákvarðanir séu teknar um aðgerðir hverju sinni. Varðandi loftrýmisgæslu taki starfsmenn, í samvinnu við þann erlenda liðsafla sem sé hér á landi á hverjum tíma, þátt í framkvæmd loftrýmisgæslu Atlantshafsbandalagsins hér við land og á jaðarsvæðum okkar næstu aðildarþjóða. Gagnafulltrúar sjái einnig um fjarskipta- og gagnatengingaþjónustu við herflugvélar og herskip. Til viðbótar framangreindu hafi starfsmenn eftirlit með þeim gögnum sem Atlantshafsbandalagið vinni varðandi umferð herskipa og kaþbáta á og í hafinu umhverfis Ísland og á Norður Atlantshafinu og taki þátt í þeirri upplýsingamiðlun, en rétt sé að ítreka að þær upplýsingar séu gríðarlega mikilvægar komi til björgunaraðgerða á framangreindum svæðum og geti skipt sköpum við björgun fólks.

Stefndi tekur fram að gagnafulltrúar gegni lykilhlutverki varðandi greiningu verði flugatvik hér við land, á landi eða á Norður Atlantshafi. Viðkomandi gegni einnig mikilvægu hlutverki í að tryggja öryggi flugfara sem leið eigi um Norður-Atlantshafið, þ.e.a.s. sé verkefnið ekki framkvæmt sé öryggi flugfarþega stofnað í hættu og upplýsingum um óauðkennd flugför verði ekki miðlað til flugfara sem þurfi nauðsynlega á þeim að halda, svo lágmarks flugöryggis sé gætt.

Landhelgisgæsla Íslands – Keflavík – Kerfisstjóri.

Stefndi tekur fram að á undanþágulista séu störf fimm kerfisstjóra í Keflavík. Í stefnu sé einungis tilgreint eitt starf kerfisstjóra og lítur stefndi svo á að einungis sé krafist þess að eitt starf kerfisstjóra verði fellt af undanþágulista, þrátt fyrir að stefna sé óskýr um þetta atriði.

Stefndi kveður kerfisstjóra tryggja að öll upplýsingakerfi þ.m.t. upplýsinga-, stjórn-, hugbúnaðar- og fjarskiptakerfi NATO hér á landi séu rekstrarhæf og þeim viðhaldið á öllum tímum þannig að þátttaka í samræmdu loftrýmiseftirliti og öðrum öryggis- og varnartengdum verkefnum sé tryggð. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins sé varnar- og öryggis samstarfinu stefnt í voða og alþjóðasamþykktir vanræktar.

Stefndi tekur fram að starfsmenn gegni einnig mikilvægu hlutverki í að tryggja öryggi flugfara sem leið eigi um Norður Atlantshafið, þ.e.a.s. sé verkefnið ekki framkvæmt sé öryggi flugfarþega stofnað í hættu en starfsmenn sjái um rekstur alls kerfisbúnaðar þ.m.t. þann búnað sem nauðsynlegur sé til að deila gögnum varðandi almenna flugleiðsögu sem framkvæmd sé hér á landi af Isavia. Öllum gögnum til

Ísavia sé miðlað frá stjórnstöð NATO í Keflavík sem rekin sé af Landhelgisgæslunni. Að mati stefnda sé mikilvægt að öll störf kerfisstjóra á undanþágulista verði undanþegin verkfallsheimild.

Landhelgisgæsla Íslands – Gunnólfsvíkurfjall/Stokksnes/Bolafjall – staðarumsjónarmenn.

Stefndi tekur fram að til einföldunar sé fjallað um staðarumsjónarmenn á þessum þremur stöðum, þ.e. á Gunnólfsvíkurfjalli, Stokksnesi og á Bolafjalli, hér á einum stað. Um sé að ræða sömu störf en á mörgum stöðum á landinu.

Stefndi kveður staðarumsjónarmenn tryggja rekstur ratsjár- og fjarskiptastöðva Íslands, þ.e. rekstur, öryggi og aðgengi. Stöðvarnar gegni mikilvægu hlutverki í almann- og öryggisfjarskiptum Íslands þ.e. á stöðvunum sé hýstur fjarskiptabúnaður fyrir öryggisfjarskipti og símafyrirtæki landsins. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins sé öryggisfjarskiptum og varnar- og öryggis samstarfi stefnt í voða.

Stefndi leggur sérstaka áherslu á að stöðvist rekstur stöðvanna sé ekki hægt að vinna upplýsingar í stjórnstöð Landhelgisgæslunnar í Keflavík, þ.e. alþjóðaskuldbindingar hvað flugsamgöngur varði verði ekki uppfylltar, flugöryggi sé stofnað í hættu og almannahagsmunum þar sem öryggisfjarskipti muni lamast á þeim svæðum sem stöðvarnar þjóni. Flugfjarskipti og flugleiðsaga verði takmörkuð þ.e. nauðsynleg gögn muni ekki berast frá stöðvunum. Framkvæmd flugleiðsögu muni að hluta til færast í handvirka óöruggari framkvæmd og inn á önnur flugumsjónasvæði.

Stefndi telur að það að hafa stöðvarnar ómannaðar skapi hættu á tjóni á stöðvunum, vegum og öðrum mannvirkjum auk þess sem ekki sé þá hægt að fyrirbyggja umhverfistjón vegna t.d. olíuleka. Öryggiskerfin verði ekki vöktuð og ekki verði brugðist við viðvörðunum frá þeim. Stefndi bendir á að stöðvarnar og búnaðurinn í þeim kosti tugi milljarða, verði tjón á stöðvunum sé óljóst hvort hægt verði að koma þeim aftur í rekstur.

Landhelgisgæsla Íslands – Keflavík – Verkefnisstjóri mannvirkja.

Stefndi kveður verkefnisstjóra mannvirkja í Keflavík vera ábyrgan fyrir viðhaldi allra mannvirkja á Öryggissvæðinu á Keflavíkurflugvelli og sinni jafnframt starfi staðarumsjónarmanns á ratsjár- og farskiptastöðinni á Miðnesheiði. Ef verkefnið sé ekki framkvæmt alla daga ársins sé varnar- og öryggis samstarfinu stefnt í voða með þeim afleiðingum eins og áður hafi verið lýst.

Stefndi tekur fram að órofa rekstur stjórnstöðvar og ratsjár- og fjarskiptastöðva sé grundvöllur þess að hægt sé að uppfylla kröfur hér á landi um lágmarks þátttöku í loftrýmiseftirliti og loftrýmisgæslu og þar með tryggja almennt flugöryggi. Verði staðan ekki mönnuð þá sé öryggis- og varnarhagsmunum ógnað og flugöryggi stofnað

í hættu. Mannvirkin á Öryggissvæðinu séu einnig hluti af almannavarnarviðbúnaðinum á Keflavíkurflugvelli. Án reglulegs eftirlits með mannvirkjum skapist hætta á umtalsverðu eignatjóni þ.m.t mannvirkjum auk þess sem ekki sé þá hægt að fyrirbyggja umhverfistjón vegna t.d. olíuleka.

Samandregið um helstu afleiðingar þess að framangreind störf Landhelgisgæslu Íslands verði tekin af umdeildri skrá:

1. *Loftrýmiseftirlit og loftrýmisgæsla verði ekki framkvæmd. Eftirlit með óauðkenndu flugi á Norður Atlantshafi muni liggja niðri og almennu flugöryggi ógnað á sama tíma.*
2. *Frá Íslandi muni ekki berast rauntíma upplýsingar um loftrýmiseftirlit á Norður Atlantshafi. Ekki verði hægt að treysta á órofa upplýsingaflæði frá landinu. Flugleiðsögu og flugöryggi verði stofnað í hættu þar sem upplýsingar um óauðkennd flugför muni ekki berast til flugfara. Eftirlit með flugi ríkisfara muni liggja niðri.*
3. *Ekki verði hægt að framkvæma loftrýmisgæslu við Ísland.*
4. *Til Íslands muni ekki berast rauntíma upplýsingar frá samstarfsþjóðum og þeim upplýsingum því ekki miðlað hér á landi til þeirra sem gætu þurft á þeim að halda við björgunaraðgerðir og fleira.*
5. *Flugleiðsaga muni verða mjög takmörkuð og flugöryggi ógnað. Taka verði upp að hluta til handvirka flugleiðsögu með takmörkunum á afkastagetu og flugöryggi.*
6. *Almenn flugfjarskipti sem hýst séu á ratsjár- og fjarskiptastöðvunum muni leggjast af og hafa verulega hamlandi áhrif á flugleiðsögu og flugöryggi, sjá lið 2.*
7. *Ekki verði hægt að veita upplýsingar komi til alvarlegra flugatvika en Landhelgisgæslan í Keflavík vinni greiningar úr kerfunum fyrir rannsóknarnefnd flugslysa.*
8. *Mannvirki á öryggissvæði verði ekki til afnota fyrir almannavarnaráætlun Keflavíkurflugvallar.*
9. *Gistiríkjastuðningur sem íslenska ríkið hafi skuldbundið sig til að veita verði ekki til staðar.*
10. *Á ratsjár- og fjarskiptastöðvunum sé hýstur farskiptabúnaður fyrir öryggis- og almenn fjarskipti. Komi til að rekstur stöðvanna stöðvist muni framangreind fjarskipti skerðast og að lokum falla niður.*
11. *Hætta sé á tugmilljóna tjóni við að koma kerfum aftur í notkun.*

12. *Möguleg geti sú staða komið upp að kostnaðarlega verið ekki hægt að hefja rekstur aftur, að hluta til eða öllu. Búnaðurinn sem kosti tugi milljarða sé ekki hannaður til að stoppa eða stöðvast.*
13. *Eftirlit með verðmætum byggingum og kerfum muni liggja niðri og fyrirséð að umtalsvert tjón mun hljóta af því. Tjónið verði aðeins bætt með hagræðingu í útgjöldum en dýrasti útgjaldaliðurinn sé launakostnaður.*
14. *Ekki verði hægt að tryggja umhverfistjón vegna olíuleka frá þeim olíubirgðum sem séu á ratsjár- og fjarskiptastöðvunum. Öryggis- og eftirlitskerfi Íslands verði óvöktuð og óvarin.*

Tryggingastofnun

Stefndi kveður Tryggingastofnun greiða yfir 60 þúsund einstaklingum lífeyrisgreiðslur um hver mánaðarmót. Um sé að ræða greiðslur vegna ellilífeyris, örorkulífeyris, endurhæfingarlífeyris og annarra bótaflokka til landsmanna. Mjög mikilvægt sé að greiðslur stöðvist ekki algerlega þó svo að önnur starfsemi leggist af, ef til verkfalls kemur. Ef þau störf sem unnin eru af félagsmönnum stefnanda þ.e. Stéttarfélags í almannajónustu (SFR), verði tekin af umræddum undanþágulista, muni bótagreiðslur stöðvast og yfir 60 þúsund landsmanna ekki fá greiddan lífeyri.

Stefndi vill leggja áherslu á að lífeyrisgreiðslur séu sambærilegar og launagreiðslur en þeir starfsmenn sem vinni m.a. hjá Fjársýslu ríkisins og sjái um launagreiðslur til opinberra starfsmanna séu undanþegnir verkfallsheimild. Flestir viðskiptavinir Tryggingastofnunar reiði sig á lífeyrisgreiðslur til framfærslu, en án þeirra gætu þeir ekki framfleytt sér og fjölskyldu sinni, greitt lyf, mat eða aðra nauðsynjavöru. Sé því um öryggisatriði að ræða að viðkomandi störf séu á undanþágulista.

Stefndi bendir á að í 6. tölulið 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 komi fram að undanþegnir verkfallsheimild séu starfsmenn launadeilda sveitarfélaga. Í 8. tölulið sama ákvæðis komi fram að undanþegnir séu verkfallsheimild þeir starfsmenn sem lögin nái til, sem gegni störfum sem öldungis verði jafnað til þeirra starfa sem getið sé um í 6. – 7. töluliðum ákvæðisins. Að mati stefnda verði umræddum störfum hjá Tryggingastofnun öldungis jafnað þeirra starfa sem um sé getið í 6. tölulið ákvæðisins, sbr. það sem áður sé rakið og komi einnig fram í greinargerð með frumvarpi því er varð að lögum nr. 94/1986.

Tryggingastofnun - Réttindasvið - Tryggingafulltrúi.

Stefndi kveður tryggingarfulltrúa á réttindasviði Tryggingarstofnunar sjá um að fara yfir allar lífeyrisgreiðslur og gera villuprófanir um hver mánaðarmót. Ef sá starfsmaður sem gegni umræddu starfi leggi niður störf, verði ekki hægt að greiða lífeyrisþegum þær bætur sem þeir eigi rétt á.

Tryggingastofnun – Fjármála- og rekstrarsvið - Gjaldkeri.

Stefndi kveður gjaldkera á fjármálasviði Tryggingastofnunar fá villuprófaðan lista frá tryggingafulltrúa fyrir hver mánaðarmót og gefi samþykki sitt til að greiða út úr bótakerfinu. Um sé að ræða starf sem sé nauðsynlegur hlekkur í greiðslu bóta sbr. ofangreint.

Sjúkratryggingar Íslands – Tryggingasvið – Tryggingafulltrúi í alþjóðadeild.

Stefndi kveður tryggingafulltrúa í alþjóðadeild Sjúkratrygginga Íslands afgreiða umsóknir um meðferð og innlagnir sjúklinga erlendis. Ef sjúklingur sem staddur er erlendis, sé brýn nauðsyn á að komast á sjúkrahús þá þurfi umsókn um slíkt að berast til SÍ sbr. lög um sjúkratryggingar nr. 112/2008. Ef umsókn sé samþykkt þurfi að senda tilkynningu erlendis á viðkomandi sjúkrahús, upplýsa viðkomandi flugfélag og í sumum tilvikum þurfi að upplýsa tengiliði erlendis o.fl. Hér geti t.d. verið um að ræða börn sem fæðast með hjartagalla, líffæraþega o.fl. sem þurfi að komast án tafar á sjúkrahús. Sama eigi við vegna slysa erlendis. Án þessarar starfsemi muni sjúkratryggðir einstaklingar ekki eiga kost á lífsnauðsynlegri heilbrigðisþjónustu. Um sé að ræða nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

Sjúkratryggingar Íslands – Tryggingasvið – Tryggingafulltrúi í sjúkraþjónustudeild/tannmál.

Stefndi kveður tryggingafulltrúa í sjúkraþjónustudeild/tannmálum afgreiða beiðnir um kostnaðarþátttöku vegna tannviðgerða. Ef beiðnir eru ekki afgreiddar, verði tannlæknar að innheimta fullt verð hjá sjúklingi sem aftur geti leitt til þess að hann eigi ekki kost á nauðsynlegri heilbrigðisþjónustu.

Sjúkratryggingar Íslands – Deild hjálpartæki og næring – Fulltrúi.

Stefndi kveður fulltrúa í Hjálpartækjamiðstöð afgreiða umsóknir um lífsnauðsynleg hjálpartæki og næringarefni. Um sé ræða hjálpartæki og næringu fyrir mjög veika og eða fjölfatlaða einstaklinga. Helst sé hér um að ræða öndunarhjálparkæki, sjúkrarúm og lífsnauðsynlega næringu, s.s. sondunæringu og amínósýrublöndu. Að auki geti þetta verið mjög dýr búnaður og ekki hægt að gera ráð fyrir að umsækjendur, aðstandendur hafi bolmagn til að fjármagna. Um sé að ræða nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

Sjúkratryggingar Íslands – Verkstæði og lager – Verkefnisstjóri á verkstæði.

Stefndi tekur fram að fjölmargir sjúklingar séu algjörlega háðir sínum hjálpartækjum við allar athafnir daglegs lífs. Þegar fram komi bilun sé nauðsynlegt að verkefnastjóri verkstæðis sé til staðar og geti brugðist við þeim atvikum sem komi upp hverju sinni. Verkefnastjóri á verkstæði sé vélfræðingur sem geti gert við öll hjálpartæki. Dæmi um bilanir sem bregðast þurfi við séu t.d. að sjúkrarúm er í of hárrí stöðu og notandi komist ekki út úr rúminu eða í það. Annað dæmi sé bilun í loftfestri lyftu þar sem notandi er fastur í lyftu sem er notuð til að koma einstaklingi t.d. úr rúmi yfir í hjólastól eða frá rúmi inn á baðherbergi. Um sé að ræða nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

Landspítali-Flæðisvið – Skrifstofa flæðisviðs – Læknaritari.

Stefndi telur ekki ástæðu til að starf læknaritara á skrifstofu flæðisviðs verði á undanþágulista.

Landspítali-Aðgerðasvið–Miðstöð um sjúkraskrárritun/Skjalasafn – Læknaritari/Heilbr.ritari/skrifstofumaður.

Stefndi bendir á að eins og fram komi á skrá ríkisins yfir störf sem undanþegin eru verkfallsheimild tilheyri umrædd störf skurðlækningasviði Landspítalans eins og fram komi í auglýsingu stefnda, en ekki aðgerðarsviði eins og ranglega sé tilgreint í stefnu. Í fyrirsögn umsagnarinnar sé vísað til starfanna á aðgerðarsviði, eins og fram komi í stefnu en þau séu hins vegar á skurðlækningasviði eins og áður segi.

Stefndi vill taka fram í upphafi að stefna sé mjög óljós um það hve mörg störf læknaritara/heilbrigðisritara og skrifstofumanns stefnandi krefjist að felld verði af undanþágulista. Á undanþágulista séu alls tuttugu slík störf, en í stefnu sé einungis eitt starf tilgreint á lista. Sem dæmi megi nefna að á öðrum stað í stefnu þar sem stefnandi listi upp tvö störf, séu þrjú störf á undanþágulista.

Stefndi tekur fram að á Landspítala hvíli skylda til að tryggja að sjúkraskrárupplýsingar séu færðar í sjúkraskrár sjúklinga, sbr. lög nr. 55/2009 um sjúkraskrár. Sjúkraskrárupplýsingar skuli færðar jafnóðum eða að jafnaði innan tuttugu og fjögurra stunda frá því að þeirra var aflað. Á Landspítala séu það læknaritarar, heilbrigðisritarar og skrifstofumenn sem sjái að mestu leyti um skráningu sjúkraskrárupplýsinga og því sé nauðsynlegt að hafa hluta þessara einstaklinga við störf til að spítalinn geti sinnt lögbundnu hlutverki sínu og veiti um leið nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

Stefndi kveður Miðstöð um sjúkraskrárritun og skjalasafn LSH hafa orðið til árið 2010 og við það hafi öll sjúkraskrárumsýsla spítalans verið sameinuð undir einum hatti. Það sé mat stjórnenda LSH að til þess að hægt sé að uppfylla nauðsynlega skráningu og varðveislu upplýsinga í sjúkraskrá sjúklinga annarsvegar og hinsvegar

að fullnægja upplýsingagjöf úr eldri sjúkraskrár þurfi 20 stöðugildi lækningar/heilbrigðisritara/skrifstofumanna af 56, eða rétt um þriðjungur starfanna, að vera á skrá yfir störf sem undanþegin séu verkfallsheimild.

Stefndi tekur fram að gerð sé krafa um að upplýsingar vegna bráðasjúkraskráa liggi fyrir sem næst rauntíma og alls ekki seinna en 6 klukkustundum eftir komu á tímabilinu 06:00 til 20:00 á virkum dögum og um helgar frá 12:00 til 20:00. Nauðsynlegt sé að sinna lágmarkspjónustu í skrifum er varði áframhald meðferðar og líf sjúklinga eins og t.d. röntgenrannsóknir, meinafræðisvör, hjartaómanir, hjartaþræðingar, meðferðir við lifrabólgu, lungnarannsóknir, álagspróf, Holterrannsóknir (hjartasíriti), aðgerðalýsingar, bráðamóttökuskrár, vökudeildarnótur, taugalækningasvör og sjúkraskrár svo fátt eitt sé nefnt. Ef þessir lækningar/heilbrigðisritarar/skrifstofumenn verði ekki við störf til að skrifa niðurstöður og innlestur á sjúkraskrár verði ekki hægt að hefja meðferðir og gera aðgerðir sem geti leitt til langvarandi veikinda og jafnvel dauða.

Þá telur stefndi það vera nauðsynlegt að hafa að lágmarki 2 starfsmenn á skjalasafni því nauðsynlegt geti verið að nálgast eldri skrár, þ.e. fram til ársins 2000 sem séu á pappírsformi við mat og ákvörðun um meðferð sjúklinga.

LSH-Aðgerðasvið –Deildarritarar SFR – Heilbrigðisritari/skrifstofumaður.

Stefndi bendir á að eins og fram komi á skrá ríkisins yfir störf sem undanþegin eru verkfallsheimild tilheyri umrædd störf skurðlækningasviði LSH en ekki aðgerðarsviði eins og ranglega sé tilgreint í stefnu, en það komi skýrlega fram í auglýsingu stefnda. Í fyrirsögn umsagnarinnar sé vísað til starfanna á aðgerðarsviði, eins og fram komi í stefnu en þau séu hins vegar á skurðlækningasviði eins áður segi.

Stefndi vill taka fram í upphafi að stefna sé mjög óljós um það hve mörg störf Heilbrigðisritara og skrifstofumanns stefnandi krefjist að felld verði af undanþágulista. Á undanþágulista séu alls sex slík störf, en í stefnu sé einungis eitt starf tilgreint á lista. Sem dæmi megi nefna að á öðrum stað í stefnu þar sem stefnandi listi upp tvö störf, séu þrjú störf á undanþágulista.

Stefndi kveður þau störf sem um ræði tilheyra bráðalegudeildum spítalans. Það séu heila-, tauga- og bæklunarskurðeild, bæklunarskurðeild, HNE-, lýta- og æðaskurðeild, hjarta-, lungna- og augnskurðeild, skurðlækningadeild og skurð- og þvagfæraskurðlækningadeild. Miklu máli skipti að á umræddum deildum séu starfandi heilbrigðisritari/skrifstofumaður enda sé hlutverk þeirra á deildunum afar mikilvægt. Starfsemi deildanna sé því háð því að störf þeirra séu framkvæmd. Heilbrigðisritarar/skrifstofumenn bráðalegudeilda sjái m.a. um sjúklingabókhald deildanna, þar með talið innritanir, útskriftir og önnur skráningaratriði sem til falli. Viðkomandi haldi utan um sjúkraskrár deildarinnar, finni til eldri gögn ef með þarf og

gangi frá sjúkraskrár sjúklinga skv. reglum LSH. Þá sjái heilbrigðisritarar/skrifstofumenn um að útfylla pantanir um rannsóknir fyrir sjúklinga deildanna skv. fyrirmælum og útvega rannsóknarsvör. Jafnframt sjái þeir um skráningu raunmönnunar í sjúklingaflokkun og um pantanir og frágang á vörum. Loks sinni heilbrigðisritarar/skrifstofumenn síma vörslu á deild, móttöku, frágangi pósts, komi skilaboðum til réttara aðila, liðsinni sjúklingum, starfsfólki og gestum, aðstoði deildarstjóra við að útvega starfsfólk á þær vaktir sem vanti á, ýmis ritarastörf o.fl.

Stefndi kveður öryggi sjúklinga deildanna vera háð því að störf heilbrigðisritara/skrifstofumanna séu unnin og eigi það jafnframt við í verkfalli. Afar mikilvægt sé að þeir heilbrigðisstarfsmenn sem sinni sjúklingum hafi fengið upplýsingar úr sjúkraskrár með tilliti til áframhaldandi meðferðar sjúklings, að rannsóknir séu pantaðar og að ábyrgur sérfræðingur fái rannsóknarniðurstöður.

Stefndi leggi því áherslu á að kröfu stefnanda um að heilbrigðisritarar/skrifstofumenn bráðalegudeilda verði felldir úr af skrá yfir störf sem undanþegin eru verkfallsheimild verði hafnað, þar sem um sé að ræða lið í nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

LSH-Fjármálasvið – Fjárstýring – Gjaldkeri.

Stefndi kveður gjaldkera fjárstýringar sinna veigamiklu hlutverki er lúti að öryggi sjúklinga. Nauðsynlegt geti verið að greiða fyrir niðurstöður á erlendum rannsóknum áður en þær séu sendar á spítalann. Sinni gjaldkeri því verkefni. Þá geti þurft að greiða fyrir lífsnauðsynlega íhluti og ýmsa aðra sjúkrahúsvörum sem ekki sé afhent nema gegn staðgreiðslu. Sama eigi í sumum tilvikum við um varahluti vegna lækningatækja sem nauðsynlegt sé að fá afhenta án tafar. Loks sé ekki hægt að taka við greiðslum fyrir veitta þjónustu frá t.d. ósjúkratryggðum einstaklingum sem séu að fara úr landi ef gjaldkeri sé fjarverandi.

Stefndi tekur fram að það að hafa gjaldkera ekki við störf í verkfalli geti því haft alvarlegar afleiðingar fyrir sjúklinga ef töf verði á því að rannsóknarniðurstöður, íhlutir eða varahlutir í lækningatæki berist. Stefndi telur því ekki annað forsvaranlegt en að hafa einn gjaldkera við störf meðan á verkfalli standi til að tryggja öryggi sjúklinga. Um sé að ræða lið í nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu.

Landspítali-Fjármálasvið – Launadeild – Verkefnastjóri VinnuStundar.

Stefndi kveður starf verkefnastjóra VinnuStundar falla undir 6., sbr. 8. tölulið 19. gr. laga nr. 94/1986. Starfið sé sérhæft og krefjist mikillar reynslu og skilnings á launavinnslu, vaktavinnu, kjarasamningum, sérstaklega vinnutímakafla kjarasamninga og þekkingar á þeim kerfum sem unnið sé með á launadeildinni, þ.m.t. launa- og starfsmannakerfinu. Starfinu gegni nú tveir starfsmenn.

Stefndi tekur fram að Vinnustund sé hugbúnaður sem samanstandi af vaktskemagerðarkerfi og vinnutímakerfi starfsmanna. Vaktskrá sé gerð fram í tímann í hugbúnaðinum og þannig verði til vaktskema fyrir alla vaktavinnnumenn hjá stofnuninni. Starfsmenn stimpli sig inn til vinnu og séu tímastimplanirnar varðveittar í hugbúnaðinum. Stimplanir séu bornar saman við vaktskema fyrir vaktavinnufólk eða vinnutímaskipulag hvers og eins dagvinnumanns og á grundvelli ákvæða kjarasamnings séu þær túlkaðar yfir í launaforsendur sem síðan séu fluttar yfir til greiðslu í gegnum launakerfið. Það sé hlutverk verkefnastjóra Vinnustundar að sjá til þess að þetta ferli gangi vel og hnökralaust fyrir sig og án þessara starfsmanna sé alls ekki hægt að tryggja réttmæti launagreiðslna til starfsfólks eða yfirleitt að þær eigi sér stað með eðlilegum hætti. Stefndi vekur í þessu samhengi athygli á að nær án undantekninga séu þeir starfsmenn sem annast launagreiðslur hjá hinum ýmsum stofnunum á undanþágulistum.

Stefndi kveður verkefnastjóra leiðbeina þeim starfsmönnum LSH sem sjái um gerð vaktskráa og fylgjast með að það sé rétt gert. Þá fylgist verkefnastjórar með því miðlægt að ákvæði samninga um vinnutíma séu virt og að gerð vaktskráa og vinnutími starfsmanna endurspegli það. Verkefnastjórar fylgist með færslum starfsmanna sem starfa á fleiri en einni deild eða sviði og sjái til þess að þeir njóti þeirri réttinda sem fylgi því að vinna á einni stofnun. Verkefnastjórar fylgist með villulistum og keyrslum og sjái til þess að brugðist sé við með eðlilegum hætti. Þeir aðlagi reiknireglur og virkni hugbúnaðarins og sjái til þess að það sé í samræmi við ákvæði laga og kjarasamninga. Verkefnastjórar aðstoði og leiðbeini launafulltrúum í starfi þeirra.

Stefndi tekur fram að verkefnastjórar séu lykilmenn þegar komi að greiðslu launa í verkföllum því frádráttur frá launum vegna boðaðra verkfalla sé framkvæmdur miðlægt af Fjársýslu ríkisins en endurgreiðslur til þeirra starfsmanna sem vinni í verkföllum séu framkvæmdar hjá launadeild LSH á grundvelli þeirra upplýsinga sem séu í Vinnustund. Mönnunarlistar á grundvelli undanþágulista séu einnig búnir til innan Vinnustundar.

Stefndi telur að án verkefnisstjóra Vinnustundar á launadeild LSH sé vandséð að hægt væri að greiða starfsmönnum í stéttarfélögum í verkfalli laun vegna vinnu sem unnin er á grundvelli undanþágu. Starfið sé það sérhæft að yfirmaður gangi að öllu jöfnu ekki inn í alla þætti þess.

LSH-Fjármálasvið – Verkefnastjóri v/tæknimála.

Stefndi vekur athygli á að sá starfsmaður sem gegni umræddu starfi sé ekki í stéttarfélagi stefnanda. Geti því stefnandi ekki krafist þess að starfið verði felld af

listanum. Sá starfsmaður sem gegni starfinu sé í Kjarafélagi viðskipta- og hagfræðinga.

Sólvangur hjúkrunarheimili – Fasteign – Umsjónarmaður Fasteigna.

Stefndi fellst á að umrætt starf verði felld út af undanþágulistanum.

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins

Stefndi bendir á að eingöngu starfsmenn deildar rafrænnar þjónustu hafi aðgang og þekkingu á nauðsynlegum tölvukerfum og á búnað í tölvusal sem sé nauðsynlegur liður í rekstri stofnunarinnar. Ákveðnir starfsmenn þurfi að vera til taks allan sólarhringinn ef upp komi vandamál vegna leka, rafmagns eða annarra bilana til að tryggja rekstur á upplýsingatæknikerfum heilsugæslunnar. Um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu svo hægt sé að veita nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu. Um sé að ræða eftirfarandi tölvukerfi:

Sjúkraskrárkerfið Saga: Ef heilbrigðisstarfsmenn hafi ekki aðgang að rafrænni sjúkraskrá geti það sett öryggi sjúklinga í hættu. Símkkerfi HH: Símkkerfið sé eitt af stoðkerfum heilsugæslunnar þar sem sjúklingar fái viðtöl við heilbrigðisstarfsmenn og endurnýi nauðsynleg lyf. Hekla: Um sé að ræða heilbrigðisgátt sem annist rafræn samskipti heilbrigðisstofnanna og heilbrigðisfyrirtækja. Afritunarkerfi HH: Tryggja þurfi að afritun sjúkraskrárgagnagrunns sé í lagi alla daga. Afritun sjúkraskrárgagnagrunns sé gerð á klukkutíma fresti alla virka daga. Ískrá: Um sé að ræða sjúkraskrárkerfi fyrir skólaheilsugæslu á öllu landinu.

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins – Stjórnsýsla – Deildarstjóri rafrænnar þjónustu.

Stefndi tekur fram að í starfi deildarstjóra rafrænnar þjónustu felist að hann beri ábyrgð á upplýsingaöryggi gagna og vél- og hugbúnaði. Viðkomandi eigi í samskiptum við sérfræðinga innan og utan stofnunar vegna ýmissa tölvumála, og þá hafi hann umsjón og eftirlit með sjúkraskrárkerfum HH. Deildarstjóri rafrænnar þjónustu hafi umsjón með stillingum í sjúkraskrárkerfum, sjái um stofnun og breytingar á notendum í kerfinu og aðstoði notendur á vinnutíma þegar upp komi ýmskonar vandamál. Viðkomandi sinni útkallsþjónustu í neyðartilvikum utan vinnutíma og beri ábyrgð á upplýsingaöryggi og gæði gagna í sjúkraskrárkerfum. Viðkomandi leysi hlutverk netstjóra í fjarveru þess starfsmanns.

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins – Stjórnsýsla – Netstjóri.

Stefndi kveður netstjóra hafa umsjón og eftirlit með vél- og hugbúnaði, tölvukerfi, netþjónum og netkerfi heilsugæslunnar. Viðkomandi sjái um að afritunartaka eigi sér stað og að öryggi hennar sé í lagi. Viðkomandi tryggi að uppitími netkerfis og netþjóna sé eins og best verði á kosið. Hann beri ábyrgð á að upplýsingaöryggi gagna og vél- og hugbúnaðar sé tryggt. Netstjóri hafi umsjón með stillingum á tölvu- og netkerfi HH, sjái um stofnun og breytingar á notendum tölvukerfis HH, aðstoði notendur þegar vandamál komi upp og annist útkallsþjónustu í neyðartilfellum utan vinnutíma.

Tollstjórinn – Umsjónarmaður tölvukerfis.

Að mati stefnda er nauðsynlegt vegna öryggissjónarmiða að umsjónarmaður tölvukerfis verði undanþeginn verkfallsheimild, sbr. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 84/1996. Í nútímasamfélagi sé tollstjórn verulega háð tölvubúnaði og tæknilegum lausnum, en tollstjórn sé einkum fólgin í tollheimtu og tolleftirliti. Öryggishlutverki Tollstjóra sé einkum sinnt af tollgæslunni, sem eigi að tryggja að farið sé eftir tollalöggjöf og öðrum reglum sem Tollstjóra sé falið að framkvæma. Í tollgæslu og öðru tolleftirliti felist bæði varsla almannahagsmuna, t.d. fjárhagslegra hagsmuna hins opinbera og einkahagsmuna, s.s. öryggishagsmuna borgaranna og hagsmuna sem lúti að heilsu þeirra.

Stefndi tekur fram að tollgæsla og tolleftirlit verði að byggja á sjónarmiðum og starfsaðferðum áhættustjórnunar, en slíkt sé óhugsandi nema stuðst sé við tölvubúnað og ýmis tölvukerfi. Starf umsjónarmanns tölvukerfis sé nauðsynleg forsenda þess. Umsjónarmaður tölvukerfis hafi eftirlit og umsjón með tölvum og öðrum tækjabúnaði Tollstjóra og veiti starfsmönnum nauðsynlega aðstoð vegna mála er varði upplýsingatækni. Hann verði m.a. að tryggja virkni svonefnds Vöruhúss gagna, sem m.a. nýti Business objects-hugbúnað til að sækja upplýsingar og gögn í tölvukerfi tollafgreiðslu (tollakerfið), sem notað sé við tollafgreiðslur varnings, þ.m.t. álagningu og innheimtu aðflutningsgjalda. Ennfremur komi hann að tengingum við upplýsingakerfi lögreglu (LÖKE), sem tollgæslan hafi aðgang að og þurfi að tryggja virkni og notkun afgangið og skýrslugerðarkerfis tollgæslu (AST). Þessar tæknilegu lausnir séu meðal nauðsynlegra forsendna eftirlits- og rannsóknarvinnu tollgæslu, m.a. til að gæta öryggis borgaranna og úrvinnslu mála, svo sem í tengslum við tollafgreiðslu ferðamanna og farmanna. Stefndi leggur því áherslu á að umsjónarmaður tölvukerfis verði undanþeginn verkfallsheimild, eins og gert er ráð fyrir í auglýsingu stefnda.

Tollstjórinn – Umsjónarmaður tollakerfis.

Stefndi fellst á að umsjónarmaður tollkerfis sé ekki á umræddum undanþágulista.

Landgræðsla ríkisins – Rekstrarsvið – Deildarstjóri.

Stefndi kveður starf deildarstjóra rekstrarsviðs hjá Landgræðslu ríkisins í Gunnarsholti á Rangárvöllum falla undir 5. tl. 1. mgr., sem og 7. tl. sbr. 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og eigi því réttilega að vera á undanþágulista. Stefndi bendir á að hafa verið í huga að þegar fjallað sé um starf deildarstjóra rekstrarsviðs, að höfuðstöðvar Landgræðslu ríkisins eru í Gunnarsholti á Rangárvöllum sbr. 2. gr. laga um landgræðslu nr. 17/1965.

Stefndi tekur fram að Landgræðsla ríkisins eigi og reki 36 hús og fasteignir í Gunnarsholti, bílaflota og margs konar tækja- og vélbúnað vegna starfsemi stofnunarinnar. Til að lágmarka tjón af völdum eldsvoða, innbrota, vatns og annarskonar atvika, hafi Landgræðslan komið upp öryggiskerfum í hluta fasteigna sinna. Einnig hafi það verið viðtekin venja að fara yfir fasteignir staðarins eftir ofsaveður, sem og að hreinsa frá niðurföllum fyrir asahláku til að fyrirbyggja og lágmarka tjón á þeim af völdum veðurs. Deildarstjóri rekstrardeildar búi í Gunnarsholti, sinni öryggiskerfum stofnunarinnar og sé hann efstur á lista þeirra sem sinna útköllum vegna öryggiskerfa. Ef skemmdir hafi orðið á fasteignum eftir óveður, geri deildarstjóri frekari ráðstafanir til að draga úr frekara tjóni og fylgist með að hiti haldist á byggingum þegar engin starfsemi er í þeim. Deildarstjóri annist þessi verkefni hvenær sem er sólarhrings og alla daga ársins eftir því sem þurfa þyki. Deildarstjórinn sinni þannig eftirliti með því að fasteignir, vélar og tæki Landgræðslunnar skemmist ekki eða liggi a.m.k. ekki undir skemmdum. Deildarstjóri rekstrarsviðs sé eini starfsmaður Landgræðslunnar með þekkingu á öllum ofangreindum atriðum sem geti brugðist við aðstæðum á réttan máta. Að mati stefnda falli starfið því undir 5. tl. 19. gr. laga nr. 94/1986, að því leyti að um nauðsynlegustu öryggisgæslu sé að ræða.

Stefndi tekur fram Landgræðsla ríkisins reki einnig neysluvatnskerfi sem þjóni íbúum Gunnarsholts, en kerfið sé sambærilegt neysluvatnskerfum sveitarfélaganna. Um sé að ræða tvö vatnsból ásamt tveimur dælustöðvum og lagnakerfi frá þeim sem liggi í fasteignir staðarins. Einnig reki Landgræðslan holræsakerfi staðarins og sé það einnig sambærilegt holræsakerfi í þéttbýli, en það samanstandi af holræsalögnum í jörðu, brunnum og rotþróum. Deildarstjóri rekstrarsviðs annist og beri ábyrgð á rekstri ofangreindra kerfa. Þannig sé í hans verkahring að bregðast við bilunum á kerfunum sem almennt verði að telja til grunnþjónustu staðarins. Starf deildarstjóra rekstrarsviðs hafi því einnig verið talið falla undir 7. sbr. 8. tl. 19. gr. laga nr. 84/1986, að því leyti að um sé að ræða starf sem öldungis megi jafna til þess starfs sem forstöðumenn eða

staðgenglar þeirra sinni vegna stærri atvinnu- og þjónustustofnana sveitarfélaga, í þessu tilviki vatnsveitu, holræsa- og frárennsliskerfa.

Stefndi bendir á að deildarstjóri rekstrarsviðs hafi um langa hríð verið talinn með nauðsynlegustu starfsmönnum Landgræðslu ríkisins í ljósi alls ofangreinds.

Með vísan til alls ofangreinds hafnar stefndi málatilbúnaði stefnanda. Í þeim tilvikum þar sem stefndi hafi talið að fella megí af skránni störf verði Félagsdómur engu að síður að taka afstöðu til þess í úrlausn sinni. Sé því aðallega krafist sýknu, en til vara að einungis verði felld af skrá þau störf sem talin eru upp í varakröfu og sýknað að öðru leyti.

Stefndi bendir á að starf hjá Sjúkratryggingum Íslands – Deild hjálpartæki og næring – Fulltrúi í bókun reikninga sé ekki á undanþágulista og þá sé verkefnisstjóri v/tæknimála hjá LSH-fjármálasviði ekki í stéttarfélagi stefnanda.

Til stuðnings kröfum stefnda um málskostnað vísast í öllum tilvikum til XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938, um stéttarfélög og vinnudeilur.

Forsendur og niðurstaða:

Mál þetta á undir Félagsdóm samkvæmt 4. tl. 1. mgr. 26. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

Lýtur ágreiningur aðila að tilgreindum störfum á skrá stefnda yfir þau störf sem eru undanþegin verkfallsheimild samkvæmt 5. – 8. tl. 1. mgr., sbr. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, sbr. auglýsingu nr. 70 frá 16. janúar 2015, sem birt var í B-deild Stjórnartíðinda 29. janúar 2015. Varðar ágreiningurinn þau störf sem tiltekin eru í stefnukröfum sem lýst er hér að framan.

Meginmálsástæða stefnanda er sú að stefndi hafi ekki viðhaft lögbundið samráð við undirbúning og gerð skrárinnar, sbr. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en það leiði til þess að skráin hafi ekki gildi að lögum og beri því að fallast á dómkröfur stefnanda. Hafi stefndi ekki leitað samkomulags eftir að stefnandi skilaði inn andmælum við skrána og þannig vanefnt samráðsskyldu sína og brotið gegn grunnreglum stjórnsýslulaga um rannsóknarskyldu, meðalhóf og andmælarétt, sbr. 10., 12. og 13. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

Til vara byggir stefnandi á því að ekki séu uppfyllt skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr., sbr. 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 varðandi þau störf sem dómkröfur stefnanda beinast að. Þá kveður hann sum starfanna ekki vera tilgreind með nægilega skýrum hætti. Skráin feli í sér undantekningu frá meginreglu um að félagsmönnum stefnanda sé heimilt að gera verkfall og beri því að skýra þröngt. Skráin þurfi að vera nákvæm og ótvíræð um það til hverra hún taki þannig að ekki leiki vafi á því við

hvern sé átt. Beri stefndi sönnunarbyrði fyrir því að störfin uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. nefndra laga, en stefnandi telur að skilyrðin séu ekki uppfyllt.

Samkvæmt 14. gr. laga nr. 94/1986 er stéttarfélögum, sem eru samningsaðilar samkvæmt lögunum, heimilt að gera verkfall og samkvæmt 18. gr. laga þessara tekur það til allra starfsmanna í viðkomandi stéttarfélagi hjá þeim vinnuveitanda, sem verkfall beinist gegn, nema þeim sé óheimilt að leggja niður störf samkvæmt lögunum. Samkvæmt 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, sbr. 56. gr. laga nr. 70/1996, er þeim sem starfa við nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu óheimilt að gera verkfall. Samkvæmt 2. mgr. 19. gr. skulu ráðherra og sveitarfélög, að undangengnu samráði við viðkomandi stéttarfélög, birta fyrir 1. febrúar ár hvert skrár um störf þau sem falla undir ákvæði 5.-8. tl. fyrri málsgreinar greinarinnar. Ný skrá tekur gildi 15. febrúar næst á eftir birtingu. Sé ný skrá ekki birt samkvæmt framangreindu framlengist síðast gildandi skrá um eitt ár. Andmæli gegn breytingum á skráum skulu borin fram fyrir 1. mars sama ár og skal ágreiningur um breytingar lagður fyrir Félagsdóm sem sker úr honum til fullnustu. Tekið skal fram að Félagsdómur hefur túlkað 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 svo að stéttarfélög hafi rétt til þess að bera árlega fram andmæli við skrá og ekki skipti máli í því sambandi hvort andmælum hafi verið hreyft við auglýsingum fyrri ára eða ekki, sbr. m.a. dóma Félagsdóms frá 9. desember 1994 (Fd. X:282), 25. september 1995 (Fd. X:440) og 30. október 1995 (Fd. X:453).

Í samræmi við 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 birti stefndi greinda skrá með framangreindri auglýsingu nr. 70/2015 í B-deild Stjórnartíðinda. Stefnandi gerði athugasemdir með bréfi, dags. 27. febrúar 2015. Ekki verður séð að stefndi hafi aðhafst neitt í tilefni af bréfi þessu.

Í fjölmörgum dómum Félagsdóms hefur á það reynt hvernig túlka beri ákvæði III. kafla laga nr. 94/1986 um verkfallsrétt opinberra starfsmanna og undanþágur frá þeim verkfallsrétti, síðast í dómi frá 6. apríl 2015 í málinu nr. 7/2015.

Að því er varðar framkvæmd á hinni lögskipuðu samráðsskyldu, sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, hefur Félagsdómur slegið föstu að í henni felist að stéttarfélögum sé veittur hæfilegur frestur til að kynna sér fyrirhugaðar breytingar og komi fram athugasemdir fari fram viðræður milli aðila og leitað verði samkomulags áður en skrá er gefin út, sbr. m.a. dóma Félagsdóms frá 4. júní 1992 (Fd. IX:506), frá 15. janúar 1996 (Fd. X:534), dóma frá 20. maí 2001 í málinu nr. 11/2001 og 20. janúar 2014 í málinu nr. 9/2013 auk áðurgreinds dóms frá 6. apríl 2015. Þá hefur umboðsmaður Alþingis í tvígang fjallað um þessi málefni, sbr. álit frá 21. september 1990 í málinu nr. 241/1990 (SUA 1990:176) og álit frá 6. ágúst 1997 í málinu nr. 1747/1996 (SUA 1997:246). Samkvæmt framansögðu þarf samráðið að miða að samstöðu milli stefnda og viðkomandi stéttarfélags um undanþágur frá

verkfallsrétti. Samráðsskyldunni verður því ekki fullnægt með því einu að gefa stéttarfélaginu færi á að koma að tillögum og athugasemdum við drög stefnda að undanþágulista. Hins vegar felur hún heldur ekki í sér að samkomulag þurfi að hafa náðst um þá niðurstöðu sem stefndi ákveður að birta.

Eins og að framan er lýst sendi stefndi stefnanda drög að lista með tölvupósti þann 5. desember 2014 og var óskað eftir að athugasemdir bærust ekki síðar en 12. desember 2014, eða viku síðar. Stefnandi sendi athugasemdir sínar þann 11. desember 2014 og liggur fyrir að fundur var haldinn um listann þann 16. desember 2014. Ekki liggur fyrir fundargerð af fundinum, en vitnið Stefanía Sigríður Bjarnadóttir lýsti því fyrir dóminum að á þar hafi verið farið yfir listann og rætt um öll þau störf sem ágreiningur hafi verið um. Fram hefur komið að eftir fundinn hafi stefndi aflað umsagna frá ríkisstofnunum um hin umdeildu störf, en ekki kom til þess að þær umsagnir og frekari upplýsingar frá stefnda bærust til stefnanda áður en endanlegur listi var birtur.

Fram hefur komið að á upphaflegum lista hafi verið tiltekin 413 störf hjá 24 stofnunum. Á fundinum hafi verið farið yfir 416 störf þar sem þrjú hafi bæst við að ósk ótiltekinna stofnana. Á endanlegum lista hafi verið tiltekin 382 störf.

Af framangreindu verður ekki önnur ályktun dregin en að á fundi aðila 16. desember 2014 hafi raunverulega verið farið yfir þau störf sem ágreiningur var um. Í ljósi þess sem að framan er rakið um túlkun samráðsskyldunnar samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 telur dómurinn að rétt hefði verið að leita að nýju samkomulags við stefnanda eftir að umsagnirnar bárust stefnda. Því er það niðurstaða dómsins að með þessu hafi stefndi ekki vanrækt svo verulega samráðsskyldu sína að fella beri hin umþrættu störf af listanum eins og krafist er af hálfu stefnanda.

Þá hefur stefnandi vísað til þess að tilgreining starfa á hinum umdeilda lista sé ekki fullnægjandi, en af listanum verði að vera unnt að ráða nákvæmlega hvaða starfsmenn séu undanþegnir verkfallsheimild og hverjir ekki. Að mati dómsins er ekki unnt að fallast á þetta. Er þess hér að geta að lista þennan ber að gefa út fyrir 1. febrúar ár hvert og verður honum ekki breytt eftir það nema með dómi Félagsdóms. Verkfall getur hins vegar orðið hvenær sem er á árinu eftir útgáfu listans. Er þá meira en mögulegt að slíkar mannabreytingar hafi orðið að listinn sé þegar orðinn rangur eða úreltur þegar til á að taka. Gildir þetta ekki síst þegar um svo marga og ólíka vinnustaði er um að ræða og raun ber vitni í máli þessu. Þá er til þess að líta að í ákvæðum þeim sem um þetta gilda, nánar tiltekið 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, er sérstaklega vísað til starfa en ekki til starfsmanna. Verður þessari málsástæðu stefnanda því hafnað.

Stefnandi hefur vísað til þess að við undirbúning og útgáfu hins umdeilda lista hafi stefndi brotið gegn grunnreglum stjórnsýslulaga nr. 37/1993 um

rannsóknarskyldu, meðalhóf og andmælarétt. Ekki eru þó færð nein sérstök rök fyrir málsástæðum þessum í stefnu og verður þessum rökum hafnað.

Víkur þá að efnislegri úrlausn um þau einstöku störf sem ágreiningur aðilanna stendur um.

Þjóðminjasafn Íslands – Netstjóri

Stefnandi krefst þess að umrætt starf verði felld út af listanum og byggir á því að starfið uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en a.m.k. sé ósannað að svo sé. Stefndi kveður starfið vera á listanum vegna nauðsynlegustu öryggisgæslu. Netstjóri komi með virkum hætti að umsjón tæknibúnaðar sem tryggi rétt varðveisluskilyrði safnkostsins. Jafnframt hafi hann umsjón með tölvukerfi og netþjónum þar sem m.a. sé geymt mikið af gögnum á tölvutæku formi sem falli undir menningararf þjóðarinnar. Starf hans sé samtvinnað við starf umsjónarmanns fasteigna- og öryggismála. Þá sé starf netsjóra sérhæft og hafi forstöðumaður stofnunarinnar engar forsendur til að sinna starfinu. Samkvæmt því sem fram hefur komið fyrir dóminum gegnir umræddur starfsmaður lykilhlutverki við að verja þann hluta af safnkostinum sem varðveittur er stafrænt, en sá hluti hefur, ásamt öðrum safnkostum, verið skilgreindur sem hluti af menningararfi þjóðarinnar. Fellst dómurinn á þau sjónarmið stefnda að starf þetta teljist til nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um það hafnað.

Menntaskólinn í Reykjavík - Umsjónarmaður

Stefnandi krefst þess að umrætt starf verði felld út af listanum og byggir á því að starfið uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en a.m.k. sé ósannað að svo sé. Vísar stefnandi jafnframt til þess að í mörgum öðrum framhaldsskólum sé ekki talin þörf á að húsvörður eða umsjónarmaður sé við störf í verkfalli og renni það stoðum undir réttmæti kröfu stefnanda. Stefndi vísar til þess að umsjónarmaður hafi umsjón með öryggiskerfum, loftræstikerfum og lyftum og sé tengiliður við Öryggismiðstöðina. Um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu.

Starf þetta hefur ekki verið áður á lista yfir þá sem gegna nauðsynlegustu öryggisgæslu. Samkvæmt því sem fram kom fyrir dómi er ýmis sjálfvirkur öryggisbúnaður í og við skólann sem gefur frá sér boð til umsjónarmanns sem og til rektors ef út af bregður. Er það mat dómsins að þeir öryggishagsmunir sem stefndi vísar til séu ekki þess eðlis að að umsjónarmaðurinn starfi við nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, þó að á það megi fallast að hann gegni mikilvægu hlutverki í skólanum. Því ber að fallast á kröfu stefnanda um að starfið verði felld út af umræddum lista.

Fjölbrautaskólinn í Breiðholti – Húsvörður

Ekki er í greinargerð stefnda gerð grein fyrir því hvers vegna starf þetta ætti að vera á umræddum lista og því lýst yfir að stefndi geti fallist á að fella starfið af honum. Ekki hefur verið sýnt fram á að starfið falli undir skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og ber því að fallast á kröfu stefnanda um að það verði fellt af umræddum lista.

Fjölbrautaskóli Suðurnesja – Umsjónarmaður

Stefnandi krefst þess að umrætt starf verði fellt út af listanum og byggir á því að starfið uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en a.m.k. sé ósannað að svo sé. Vísar stefnandi jafnframt til þess að í mörgum öðrum framhaldsskólum sé ekki talin þörf á að húsvörður eða umsjónarmaður sé við störf í verkfalli og renni það stoðum undir réttmæti kröfu stefnanda. Stefndi kveður viðkomandi vera rekstrarstjóra húsnaðis skólans og stýra öryggisnefnd hans. Hann sé kallaður til við slys og óhöpp, annist öryggi húsnaðisins og hafi umsjón með loftræstikerfum, kyndingu, kælikerfi mótuneytis o.fl. Þá annist hann eftirlit með bruna- og þjófavarnarkerfum skólans auk kælikerfi netþjónarýmis skólans. Hafi hann alltaf verið á undanþágulista.

Samkvæmt því sem fram hefur komið fyrir dómi er til staðar í skólanum ýmis öryggisbúnaður sem gefur frá sér boð ef út af bregður. Þá eru þeir öryggishagsmunir sem stefndi vísar til ekki þess eðlis að líta verði svo á að umsjónarmaðurinn starfi við nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Því ber að fallast á kröfu stefnanda um að starfið verði fellt út af umræddum lista. Ekki getur breytt þessu að starfið hafi áður verið á undanþágulista.

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn - Hússtjóri

Stefnandi krefst þess að umrætt starf verði fellt út af listanum og byggir á því að starfið uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en a.m.k. sé ósannað að svo sé. Stefndi vísar til þess að um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftirlit vegna gagna sem safnið varðveiti, sem sé hluti þjóðararfs íslendinga. Starfið hafi verið á undanþágulista svo til frá upphafi, en undir það falli að fylgjast með öryggisþáttum öryggiskerfa safnsins og beri starfsmaðurinn ábyrgð á að ýmsar þjóðargersemar séu varðveittar við rétt skilyrði. Þetta sé lykilstarf við varðveislu menningararfsins. Yfirmenn hafi ekki tæknilega þekkingu til að sinna starfinu.

Samkvæmt því sem fram hefur komið fyrir dóminum gegnir umræddur starfsmaður lykilhlutverki við að verja safnkost Landsbókasafns-Háskólabókasafns, sem hefur meðal annars að geyma hluta af menningararfi þjóðarinnar og mikilvægar

heimildir um sögu hennar. Fellst dómurinn á þau sjónarmið stefnda að starf þetta teljist til nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um það hafnað.

Landsbókasafn Íslands – Umsjónarmaður tölvukerfis

Stefnandi krefst þess að umrætt starf verði felld út af listanum og byggir á því að starfið uppfylli ekki skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986, en a.m.k. sé ósannað að svo sé. Stefndi vísar til þess að um sé að ræða nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftirlit vegna gagna sem safnið varðveiti, sem sé hluti þjóðararfs íslendinga. Starfið hafi verið á undanþágulista frá 1994 þegar safnið hafi flutt í Þjóðarbókhöfðu. Umsjónarmaðurinn beri ábyrgð á tölvu og netkerfum safnsins þ.m.t. varðveislu stafræns menningararfs, sem aukist ár frá ári. Yfirmenn hafi ekki tæknilega þekkingu til að sinna starfinu.

Samkvæmt því sem fram hefur komið fyrir dóminum gegnir umræddur starfsmaður lykilhlutverki við að verja hluta af safnkosti Landsbókasafnsins, sem hefur meðal annars að geyma hluta af menningararfi þjóðarinnar og mikilvægar heimildir um sögu hennar. Fellst dómurinn á þau sjónarmið stefnda að starf þetta teljist til nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um það hafnað.

Fiskistofa – sérfræðingur á sviði rannsókna

Stefnandi byggir á því að óljóst sé hvaða starfsmaður gegni umræddu starfi. Hin umdeilda skrá uppfylli því ekki skilyrði 19. gr. laga nr. 94/1986 og beri því að fella starfið af skránni. Af sömu ástæðu sé ósannað að starfið uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Ekki er í greinargerð stefnda gerð grein fyrir því hvers vegna starf þetta ætti að vera á umræddum lista og lýsir stefndi því yfir í greinargerð sinni að hann geti fallist á að starfið falli brott af undanþágulistanum þar sem starfið hafi verið lagt niður. Með vísan til þess sem hér hefur verið rakið verður starf þetta felld út af umræddum lista.

Störf hjá Landhelgisgæslu Íslands

Stefnandi byggir á því að ekkert þeirra starfa sem tilheyra Landhelgisgæslunni uppfylli skilyrði 5. – 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Það sé a.m.k. ósannað enda hafi stefndi hvorki rökstutt né réttlætt að nauðsynlegt sé að banna fjölda starfsmanna Landhelgisgæslunnar að fara í verkfall. Þá kveðst stefnandi einnig byggja á því að óljóst sé hverjir gegni starfi (1) stjórnstöðvarmanns, (2) aðstoðarmanns flugvirkja, (3) varðstjóra/varðmanns, (4) stjórnanda í Keflavík og (5) gagnafulltrúa. Í stefnu er ekki fjallað sérstaklega um neitt af umræddum störfum.

Um er að ræða mörg störf hjá Landhelgisgæslunni sem krafist er að verði felld út af umræddum lista. Almenn tilvitnisgjafi stefndi til þess að neyðarástand muni skapast hjá Landhelgisgæslunni ef þau störf hjá stofnuninni sem tilgreind eru á umræddum lista verða ekki undanþegin verkfallsheimild. Kveður stefndi fyllilega ljóst um hvaða störf sé að ræða.

Stefndi byggir á því að öll störfin hjá Landhelgisgæslunni sem tiltekin eru á umræddum lista vera nauðsynleg til að stofnunin geti sinnt lögboðnum verkum sínum og tryggt eins og unnt sé nauðsynlegustu öryggisgæslu og eftir atvikum nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu á og í kringum landið. Séu öll störfin órjúfanlegur hlekkur í viðleitni stofnunarinnar til að tryggja öryggi, heilsu og almenna velferð borgaranna. Öll störfin falli undir 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Stefndi bendir á að starfsmenn Landhelgisgæslunnar sinni verkefnum sem starfsmenn Varnarmálastofnunar hafi áður sinnt, en starfsmenn hennar hafi ekki haft verkfallsheimild. Þá sinni starfsmenn stofnunarinnar ýmsum öryggis- og varnartengdum verkefnum sem varnarliðið hafi áður sinnt. Leggur stefndi áherslu á að þar sem loftvarnakerfi og ratsjárstöðvar séu mikilvægur hlekkur í vörnum Atlantshafsbandalagsins, sem snerti öll aðildarríki þess og sérstaklega Ísland, sé óásættanlegt að verkfall verði þess valdandi að umrædd kerfi lamist. Ljóst sé að til að uppfylla lágmarks öryggis- og varnarskuldbindingar þurfi alla starfsmenn stofnunarinnar sem við viðkomandi verkefni starfi. Verði framangreind störf ekki á undanþágulista verði Ísland fyrsta ríkið til að leggja niður framkvæmd öryggis- og varnarverkefna vegna verkfalla. Þá muni Ísland ekki standa við alþjóðlegar skuldbindingar sínar sem hluti af sameiginlegu varnarkerfi NATO.

Aðgerðasvið Landhelgisgæslu Íslands

JRCC – Ísland/stjórnstöð – (tvö) störf Stjórnstöðvarmanns

Stefndi kveður óljóst í stefnu hve mörg störf sé krafist að verði fjarlægð af listanum. Mikilvægt sé vegna nauðsynlegrar öryggisgæslu að öll störfin verði á listanum sbr. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Stjórnstöðin sé samhæfingar- og þjónustuaðili fyrir alla starfsemi stofnunarinnar en undir hana falli einnig vaktstöð siglinga. Stjórnstöðin sinni allri neyðarsímsvörun fyrir stofnunina, boði gæslueiningar og viðbragðsaðila í útköll, samhæfi verkefni þeirra og sjái um fjarskipti. Lágmarksmönnun sé þrír stjórnstöðvarmenn samtímis, en ella verði ekki hægt að boða þyrlur, skip eða loftför í neyðarflug. Nýtur þetta stuðnings í framburði Auðuns Kristinssonar verkefnastjóra á aðgerðasviði Landhelgisgæslunnar við aðalmeðferð málsins.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrædd störf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þessi störf hafnað.

Varðskýli Faxagarði – Varðstjóri/varðmaður

Stefndi telur óljóst hvort stefnandi krefjist þess að dag- eða næturvakt verði felld út af listanum. Stefndi vísar til þess að varðskipin séu löggæslu- og björgunartæki og þegar þau séu í höfn í Reykjavík séu þau oftast nær fullbúin og verði að geta lagt úr höfn með skömmum fyrirvara. Um borð sé löggæslu- og björgunarbúnaður, þ. á m. vopn og skotfæri ásamt flóknum og dýrum björgunarbúnaði, auk lækningabúnaðar og búnaðar til sjúkraflutninga. Séu skipin vöktuð allan sólarhringinn alla daga ársins. Verði þessi störf ekki mönnuð verði skipin óvöktuð og óvarin, en eina eftirlitið væri þá daglegar eftirlitsferðir skipherra og yfirvélstjóra. Í framburði Auðuns Kristinssonar við aðalmeðferð kom fram að nauðsynlegt væri að tveir varðmenn væru við störf að næturlagi af öryggisástæðum.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrædd störf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þessi störf hafnað.

Skipadeild – Tæknistjóri

Stefndi kveður tæknistjóra bera ábyrgð á viðhaldi varðskipa og báta stofnunarinnar. Verði starfinu ekki sinnt muni verkefnin leggjast af. Það muni ekki hafa veruleg áhrif á daglega starfsemi stofnunarinnar til skamms tíma, en til lengri tíma muni það hafa veruleg áhrif á framkvæmd viðhalds varðskipanna. Það geti svo aftur haft áhrif á öryggi áhafnar og viðbragðsgetu stofnunarinnar.

Það er álit dómsins að stefnda hafi ekki tekist að sýna fram á að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður fallist á kröfur stefnanda um að starfið verði felld út af umræddri skrá.

Flugdeild Landhelgisgæslu Íslands

Flugvöllur – Aðstoðarmaður flugvirkja

Stefndi tekur fram að óljóst sé hvort átt sé við eitt starf eða öll þrjú störf sem séu á listanum. Kveðst stefndi ganga út frá því að krafan beinist að einu starfi.

Stefndi kveður aðstoðarmanninn m.a. sinna öryggisgæslu á flugvælinum þannig að hann sé vaktaður. Þurfi aðstoðarmaður að vera til taks allan sólarhringinn. Aðstoðarmaðurinn undirbúi vélar fyrir flug, dragi þyrlur inn og út úr skýli og sjái um eldsneytisáfyllingu. Verkið sé sérhæft og vandasamt og krefjist þjálfunar sem aðeins

flugvirkjar og aðstoðarmenn hafi. Ljóst sé að án aðstoðarmanns geti orðið verulegar tafir á björgunarflugi og jafnvel ekki unnt að sinna því. Nýtur þetta stuðnings í framburði Höskuldar Ólafssonar tæknistjóra Landhelgisgæslunnar við aðalmeðferð málsins. Kom fram hjá honum að venjulega séu fimm starfsmenn sem sinni þessu, en lágmarkið sé þrír og sé þá einn við störf í einu.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrædd störf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þessi störf hafnað.

Flugvöllur – Lager- og innkaupastjóri

Stefndi kveður lager- og innkaupastjóra annast öll innkaup, tollafgreiðslu og utanumhald varahlutalagers fyrir þyrlur og flugvél stofnunarinnar. Daglega berist varahlutir og sé starfið flókið og sérhæft. Kæmi til verkfalls starfsmannsins væri aðeins dagaspursmál hvenær það hefði þau áhrif að þyrlur myndu stöðvast vegna viðhalds sem kallaði á varahlutaskipti. Gætu þær þá ekki sinnt neyðar- og/eða björgunarflugi. Nýtur þetta stuðnings í framburði Höskuldar Ólafssonar tæknistjóra Landhelgisgæslunnar við aðalmeðferð málsins.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Lofthelgisvið Landhelgisgæslu Íslands

Stefndi bendir sérstaklega á að kröfur stefnanda beinist að því að öll störf á lofthelgisviði Landhelgisgæslunnar verði felld af listanum, en það myndi valda því að öryggis- og varnarmálastarfsemi íslenska ríkisins myndi lamast algjörlega, en það væri án fordæma innan Atlantshafsbandalagsins.

Keflavík – Stjórnandi

Stefndi kveður starfið m.a. fela í sér daglega ákvörðunartöku varðandi framkvæmd öryggis- og varnarmála. Verði starfinu ekki sinnt alla daga verði varnar- og öryggissamstarfinu stefnt í voða og alþjóðasamþykktir vanræktar. Starfið kalli á 24 tíma aðgengi alla daga ársins og sé það ekki mannað þá stofni það í hættu þjóðaröryggi og flugöryggi. Nýtur þetta stuðnings í framburði Auðuns Kristinssonar og Jóns B. Guðnasonar við aðalmeðferð málsins.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Keflavík – Yfirmaður mannvirkja

Stefndi vísar til þess að yfirmaður mannvirkja tryggi og beri ábyrgð á að öll öryggis- og varnartengd mannvirki, svæði og farartæki séu í nothæfu ástandi og að þeim sé viðhaldið. Hann beri ábyrgð á rekstri öryggismannvirkja sem séu hluti af almannavarnarviðbúnaði. Verði starfið ekki á undanþágulista sé hætta á tjóni á innviðum og aðgengi að mikilvægum öryggismannvirkjum verði ógnað. Nýtur þetta stuðnings í framburði Jóns B. Guðnasonar við aðalmeðferð málsins.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Keflavík – Gagnafulltrúi

Stefndi bendir á að krafa stefnanda um þetta starf sé óljós og ekki komi fram hvort krafist sé að starfsmenn á dagvakt eða næturvakt verði felldir af listanum. Stefndi vísar til þess að lágmarksmönnun séu tveir starfsmenn á hverjum tíma, en ella sé varnar- og öryggissamstarfinu stefnt í voða og alþjóðasamþykktir og samningar vanræktir. Hefur komið fram, bæði í gögnum málsins, sem og í framburði Jóns B. Guðnasonar við aðalmeðferð málsins, að starfsmenn þessir gegni lykilhlutverki um alla upplýsingamiðlun og greiningu varðandi umferð flugvéla og skipa, þ.m.t. herflugvéla og herskipa.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Keflavík – Kerfisstjóri

Stefndi hefur gert grein fyrir því að kerfisstjóri tryggi að öll upplýsingakerfi, þ.m.t. upplýsinga-, stjórn-, hugbúnaðar- og fjarskiptakerfi NATO hér á landi séu rekstrarhæf og að þeim sé viðhaldið. Verði verkefninu ekki sinnt alla daga ársins, þá verði varnar- og öryggissamstarfinu stefnt í voða og alþjóðasamþykktir vanræktar. Samkvæmt því sem fram kom í framburði Jóns B. Guðnasonar við aðalmeðferð eru fimm kerfisstjórar lágmarksmönnun til að verkinu verði sinnt.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Staðarumsjónarmenn – Gunnólfsvíkurfjall/Stokksnes/Bolafjall

Um er að ræða sama starf á þremur stöðum á landinu. Fram hefur komið að starfsmenn þessir tryggi rekstur ratsjár- og fjarskiptastöðva landsins. Sé verkinu ekki

sinnt alla daga ársins þá sé öryggisfjarskiptum og varnar- og öryggissamstarfi stefnt í voða. Stöðvist rekstur stöðvanna þá verði ekki unnt að vinna með upplýsingar í stjórnstöð Landhelgisgæslunnar í Keflavík. Flugfjarskipti og flugleiðsaga verði takmörkuð.

Það er mat dómsins að sýnt hafi verið fram á það að umrædd störf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður kröfum stefnanda um þetta starf hafnað.

Keflavík – Verkefnisstjóri mannvirkja

Fram hefur komið að verkefnisstjóri mannvirkja í Keflavík er ábyrgur fyrir viðhaldi allra mannvirkja á öryggissvæðinu á Keflavíkurflugvelli og sinnir einnig starfi staðarumsjónarmanns á ratsjár- og fjarskiptastöðinni á Miðnesheiði. Kveður stefndi að verði verkefninu ekki sinnt alla daga ársins sé öryggis- og varnarsamstarfinu stefnt í voða. Órofa rekstur stjórnstöðvar og ratsjár- og fjarskiptastöðva sé grundvöllur þess að unnt verði að uppfylla kröfur um lágmarkspáttöku í loftrýmiseftirliti og loftrýmisgæslu og þar með að tryggja almennt flugöryggi. Verði starfinu ekki sinnt þá sé öryggis- og varnarhagsmunum ógnað og flugöryggi stofnað í hættu. Í framburði Jóns B. Guðnasonar við aðalmeðferð kom fram að starfsmaður þessi er undirmaður Yfirmanns mannvirkja í Keflavík. Kom jafnframt skýrt fram að yfirmaðurinn hefur alla burði og getu til að sinna starfinu.

Það er mat dómsins að ekki hafi tekist að sýna fram á það að umrætt starf falli undir hugtakið nauðsynlegasta öryggisgæsla í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður fallist á kröfur stefnanda um þetta starf.

Tryggingastofnun

Réttindasvið – Tryggingafulltrúi

Fram hefur komið að starfsmaðurinn kemur villuprófuðum lista yfir lífeyrisþega í hverjum mánuði til greiðslu hjá gjaldkera. Verði starfinu ekki sinnt verði ekki unnt að greiða lífeyrisþegum þær bætur sem þeir eigi rétt á. Samkvæmt því fram kom í skýrslu Rögnu Haraldsdóttur, framkvæmdastjóri réttindasviðs Tryggingarstofnunar, er þetta tiltekna verkefni starfsmannsins unnið undir lok mánaðar og tekur það um einn dag fyrir hann að sinna því.

Þar sem þetta tiltekna verkefni er jafn lítill hluti af starfsskyldum viðkomandi starfsmanns og raun ber vitni og með vísan til þess hvers eðlis það er verður ekki á það fallist að það sé öldungis sambærilegt starfi á launadeildum sveitarfélaga, sbr. 6. og 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá þykir stefndi ekki hafa sýnt fram á að aðrir töluliðir málsgreinarinnar geti átt við um umrætt starf. Því verður fallist á kröfu stefnanda um að það verði tekið af undanþágulistanum.

Tryggingastofnun

Fjármála- og rekstrarsvið - Gjaldkeri.

Fram hefur komið að starfsmaðurinn sér um að greiða lífeyri til þeirra sem rétt eiga á honum. Verði starfinu ekki sinnt verði ekki unnt að greiða lífeyrisþegum þær bætur sem þeir eigi rétt á. Samkvæmt framburði Runólfs Birgis Leifssonar fjármálastjóra Tryggingastofnunar eru 60.000 lífeyrisþegar sem fá þessar greiðslur og reiða sig á þær til framfærslu. Því virðist starf gjaldkera á fjármála- og rekstrarsviði Tryggingastofnunar mikilvægur hlekkur við að tryggja framfærslu mikils fjölda manna. Ekki er þó á það fallist að starfið sé þess eðlis að það sé öldungis sambærilegt starfi launafulltrúa sveitarfélaga, eins og stefndi heldur fram. Ekki verður séð að starf þetta falli undir einhverja aðra töluliði 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Því verður tekin til greina krafa stefnanda um að starf þetta verði felld brott af undanþágulistanum.

Sjúkratryggingar Íslands

Tryggingasvið – Tryggingafulltrúi í alþjóðadeild

Fram hefur komið að starfsmaður þessi sér um að afgreiða umsóknir um meðferð og innlagnir sjúklinga erlendis. Fram kom hjá Höllu Björk Erlendsdóttur starfsmanni Sjúkratrygginga við aðalmeðferð að þurft geti að bregðast skjótt við þegar leita þurfi í skyndi eftir nauðsynlegri heilbrigðisþjónustu erlendis. Hins vegar kom jafnframt fram hjá henni að vegna breytinga á skipulagi hjá Sjúkratryggingum Íslands þá sé það ekki lengur þessi starfsmaður sem sinni umræddu starfi. Þykir stefndi því ekki hafa sýnt fram á að umrætt starf geti talist til nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um starfið.

Sjúkratryggingar Íslands – Tryggingasvið – Tryggingafulltrúi í sjúkrabjónustudeild /tannmál.

Fram kom við aðalmeðferð að starfsmaður þessi sér um það að tannlæknar fái greiddan hluta af gjaldi sínu frá Sjúkratryggingum. Lýsti vitnið Reynir Jónsson því við aðalmeðferð að einn starfsmaður sinnir þessu og er hann ekki leystur af í sumarleyfum.

Stefndi þykir ekki hafa sýnt fram á að umrætt starf geti talist til nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um starfið.

Sjúkratryggingar Íslands – Deild hjálpartæki og næring – Fulltrúi.

Fram hefur komið að starfsmaður þessi sér um að afgreiða umsóknir um lífsnauðsynleg hjálpartæki og næringu fyrir fólk sem er mjög veikt eða fjölfatlað. Er um að ræða s.s. öndunarhjálpartæki, sondunæringu og amínósýrublöndu.

Stefndi þykir hafa sýnt fram á að umrætt starf geti talist til nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður ekki fallist á kröfur stefnanda um starfið.

Sjúkratryggingar Íslands – Verkstæði og lager – Verkefnisstjóri á verkstæði

Í málinu hefur það komið fram að fjölmargir eru algerlega háðir hjálpartækjum sínum um allar athafnir daglegs lífs. Þegar þau bila þá hefur umræddur starfsmaður það verk með höndum að koma til hjálpar. Dæmi um þetta er lyfta sem notuð er til að koma einstaklingi úr rúmi og í hjólastól, eða úr og í bað.

Stefndi þykir hafa sýnt fram á að umrætt starf geti talist til nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður ekki fallist á kröfur stefnanda um starfið.

Landspítali – Flæðisvið – Skrifstofa flæðisviðs- Læknaritari.

Í greinargerð stefnda kemur fram að hann telur ekki ástæðu til að starf þetta sé á hinum umdeilda lista. Verður fallist á kröfur stefnanda varðandi starfið enda hefur ekki verið sýnt fram á að umrætt starf geti talist til nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Landspítali – Aðgerðasvið – Miðstöð um sjúkraskrárritun/Skjalasafn – Læknaritari/Heilbr.ritari/skrifstofumaður.

Á hinum umdeilda lista eru tilgreind 20 störf. Í framburði Selmu Guðnadóttur deildarstjóri miðstöðvar um sjúkraskrárritun við aðalmeðferð kom fram að starfmennirnir séu tæplega 60 í 50 stöðugildum sem skrifi allt fyrir Landspítalann, nema fyrir gjörgæslu, þ. á m.allar sjúkraskrár og rannsóknir. Verði starfinu ekki sinnt þá geti það leitt til þess að truflanir verði á lækni meðferð. Hins vegar sé mögulegt að hlusta á efnið án þess að það hafi verið skrifað upp. Sjúkraskrá sé forsenda þess að lækni geti gert aðgerð. Sé þessu ekki sinnt geti það leitt til dauða í verstu tilfellum. Allar sjúkraskrár frá því fyrir árið 2000 séu á pappír og geti verið nauðsynlegt að

fletta þeim upp og hafa aðgengilegt. Það gerist iðulega að rita þurfi sjúkraskrá í flýti til að sjúklingur komist í aðgerð. Algert lágmark fyrir starfsemina væru 16 starfsmenn.

Það er álit dómsins að stefnda hafi tekist að sýna fram á það að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Ekki liggur þó fyrir að nauðsynlegt sé að hafa fleiri en 16 starfsmenn undanþegna verkfallsheimild og verður fallist á að fjórar stöður verði felldar af listanum.

LSH – Aðgerðasvið – Deildarritarar SFR – Heilbrigðisritari/skrifstofumaður

Í framburði Erlu Daggar Ragnarsdóttur hjúkrunardeildarstjóra við aðalmeðferð kom fram að þeir 6 starfsmenn sem sinna starfinu og eru á umræddum lista, séu á mismunandi deildum, einn á hverri deild. Umræddir starfsmenn séu í raun límið sem haldi starfseminni saman. Sjái þeir um símvörslu, allar innritanir og utanumhald um sjúkraskrár. Ef þessi starfsmaður sé ekki á staðnum þá fari fagfólkið úr klíník í að sinna þessum störfum sem ekki þoli bið. Þeir sinni þá ekki sjúklingum á meðan. Þeir sjái um allar pantanir og birgðastýringu á allri hjúkrunarvöru, líni, matvöru, ritföngum og hvers kyns aðföngum.

Það er álit dómsins að stefnda hafi ekki tekist að sýna fram á það að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um þetta starf.

LSH- Fjármálasvið – Fjárstýring – Gjaldkeri

Stefndi byggir á því að starf þetta sé liður í nauðsynlegustu heilbrigðisþjónustu. Nauðsynlegt geti verið að greiða fyrir nauðsynleg tæki og rannsóknir. Það að hafa ekki gjaldkera við störf í verkfalli geti því haft alvarlegar afleiðingar fyrir sjúklinga. Í framburði Sigrúnar Guðjónsdóttur, deildarstjóra fjárstýringar á fjármálasviði kom fram að þetta gerist sjaldan, eða endrum og eins. Það er álit dómsins að stefnda hafi ekki tekist að sýna fram á það að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um þetta starf.

Landspítali – Fjármálasvið- Launadeild – Verkefnastjóri VinnuStundar.

Stefndi byggir á því að starf þetta falli undir 6. tl. sbr. 8. tl., 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Í framburði Magnúsar Birgissonar deildarstjóra launadeildar LSH við aðalmeðferð kom fram að starfsmaður þessi sé sérfræðingur í tölvukerfi því sem

heldur utan um vinnu starfsmanna. Sé starfsmaðurinn lykilmaður í því að starfsmenn fái rétt laun greidd. Tveir verkefnastjórar sinni starfinu.

Það er álit dómsins að starf þetta falli undir 6., sbr. 8. tl., 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verður ekki fallist á kröfur stefnanda um það.

LSH – Fjármálasvið – Verkefnastjóri v/tæknimála.

Samkvæmt því sem fram kemur í greinargerð stefnda er umræddur starfsmaður ekki í stéttarfélagi stefnanda, en er í Kjarafélagi viðskipta- og hagfræðinga. Verður starfið því ekki felld af listanum á grundvelli kröfugerðar stefnanda.

Sólvangur hjúkrunarheimili – Fasteign – Umsjónarmaður fasteigna.

Samkvæmt því sem fram kemur í greinargerð stefnda er fallist á að starfið verið felld út af undanþágulistanum. Verður fallist á kröfur stefnanda um starfið enda ekki verið sýnt fram á að það falli undir 5.-8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins

Stjórnsýsla – Deildarstjóri rafrænnar þjónustu

Stjórnsýsla - Netstjóri

Stefndi byggir á því að deildarstjóri rafrænnar þjónustu beri ábyrgð á upplýsingaöryggi gagna og vél- og hugbúnaði. Í framburði Jónasar Guðmundssonar fjármálastjóra Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins kom fram að starfsemin truflist verulega og geti nánast ekki farið fram ef tölvukerfi raskast. Það byggir m.a. á því að allar sjúkraskrár séu í tölvukerfinu. Meðal annars séu sjúkraskrár allra skólabarna í landinu í tölvukerfinu. Um sé að ræða nokkur sjúkraskrárkerfi og fjárhagskerfi, auk símkerfis. Netstjóri hafi umsjón og eftirlit með vél- og hugbúnaði, tölvukerfum, netþjónum og netkerfi heilsugæslunnar. Báðir starfsmennirnir sinni útkallsþjónustu.

Nestjóri og deildarstjóri rafrænnar þjónustu sinni ekki sömu kerfum. Báðir starfsmennirnir eru sérfræðingar á sínu sviði.

Afleiðingar þess að þeirra njóti ekki við geti verið þær að ef læknir missir aðgang að sínum kerfum þá hafi það áhrif á það hvernig hann geti sinnt sínum sjúklingum. Fyrir ekki löngu síðan hafi ein heilsugæslustöð misst tölvusamband og það hafi þurft að loka henni þann dag. Mögulega væri unnt að láta starfsemina ganga með öðrum þeirra, en það væri þá betra að halda netstjóranum í vinnu.

Það er álit dómsins að stefnda hafi tekist að sýna fram á það að starf netstjóra falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu skv. 5. tl. 1. mgr. 19.

gr. laga nr. 94/1986. Verður ekki fallist á kröfur stefnanda um það starf, en á hinn bóginn verður fallist á að deildarstjóri rafrænnar þjónustu falli af listanum.

Tollstjórinn – Umsjónarmaður tölvukerfis.

Stefndi kveður nauðsyn vegna öryggissjónarmiða að starfsmaður þessi sé undanþeginn verkfallsheimild, skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Öryggishlutverki Tollstjóra sé sinnt af tollgæslu og tollstjórn sé verulega háð tölvubúnaði og tæknilegum lausnum. Starf umsjónarmanns tölvukerfis sé nauðsynleg forsenda þess að tollgæsla og tolleftirlit geti gengið eðlilega fyrir sig.

Það er álit dómsins að stefnda hafi ekki tekist að sýna fram á það að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um þetta starf.

Tollstjórinn – Umsjónarmaður tollakerfis.

Stefndi hefur í greinargerð sinni fallist á að starf þetta verði ekki á undanþágulistanum. Verður fallist á kröfur stefnanda um þetta starf, enda hafa ekki verið færð að því rök að að starf þetta falli undir nauðsynlegustu öryggisgæslu skv. 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Landgræðsla ríkisins – Rekstrarsvið – Deildarstjóri

Stefndi kveður starf þetta falla undir 5. tl. 1. mgr. sem og 7. tl., sbr. 8. tl., 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Deildarstjórinn sinni eftirliti með því að fasteignar, vélar og tæki skemmist ekki eða liggi ekki undir skemmdum. Þá sinni hann jafnframt neysluvatnskerfi Landgræðslunnar og holræsaakerfi sem séu umfangsmikil og megi jafna við slík kerfi hjá sveitarfélögum, en þannig hafi starfið verið talið sambærilegt við starf forstöðumanns þjónustustofnana sveitarfélaga.

Að mati dómsins verður ekki talið að starf þetta verði talið til nauðsynlegustu öryggisgæslu í skilningi 5. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Þá er ekki unnt að líta svo á að umræddur starfsmaður gegni öldungis sambærilegu starfi og forstöðumenn þjónustustofnana sveitarfélaga, sbr. 7. og 8. tl. 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986. Verður fallist á kröfur stefnanda um að starfið verði felld út af umræddum lista.

Rétt þykir að hvor aðila beri sinn kostnað af málinu, sbr. 130. gr. laga nr. 91/1991 og 65. gr. laga nr. 80/1938.

D ó m s o r ð:

Af skrá yfir þau störf hjá stofnunum ríkisins sem eru undanþegin verkfallsheimild sem birt var í B-deild Stjórnartíðinda með auglýsingu nr. 70, þann 29. janúar 2015, ber að fella eftirtalin störf:

Starf umsjónarmanns í Menntaskólanum í Reykjavík.

Starf húsvarðar í Fjölbrautarskólanum í Breiðholti.

Starf umsjónarmanns fasteigna í Fjölbrautaskóla Suðurnesja.

Starf sérfræðings á sviði rannsókna hjá Fiskistofu.

Starf tæknistjóra skipadeildar hjá Landhelgisgæslu Íslands.

Starf verkefnisstjóra mannvirkja í Keflavík hjá Landhelgisgæslu Íslands.

Starf tryggingafulltrúa á réttindasviði hjá Tryggingastofnun.

Starf gjaldkera á fjármála- og rekstrarsviði hjá Tryggingastofnun.

Starf tryggingafulltrúa í alþjóðadeild á tryggingasviði hjá Sjúkratryggingum Íslands.

Starf tryggingafulltrúa í sjúkraþjónustudeild/tannmál á tryggingasviði hjá Sjúkratryggingum Íslands.

Starf læknaritara á skrifstofu flæðisviðs LSH.

Störf fjögurra læknaritara/sjúkraskráritara á Miðstöð um sjúkraskráritun/Skjalasafni á Skurðlækningasviði LSH.

Starf heilbrigðisritara/skrifstofumanns meðal deildarritara á Skurðlækningasviði LSH.

Starf gjaldkera fjárstýringar á fjármálasviði LSH.

Starf umsjónarmanns fasteigna hjá Sólvangi hjúkrunarheimili.

Starf deildarstjóra rafrænnar þjónustu í stjórnsýslu hjá Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins.

Starf umsjónarmanns tölvukerfis hjá Tollstjóranum.

Starf umsjónarmanns tollakerfis hjá Tollstjóranum.

Starf deildarstjóra rekstrarsviðs hjá Landgræðslu ríkisins.

Að öðru leyti skal stefndi, íslenska ríkið, vera sýkn af kröfum stefnanda, SFR-stéttarfélags í almannþjónustu.

Málkostnaður fellur niður.

Sigurður G. Gíslason
Ásmundur Helgason Guðni Á. Haraldsson Inga B. Hjaltadóttir

Sératkvæði Bergþóru Ingólfssdóttur

Ég er sammála forsendum meirihluta dómsins sem settar eru fram vegna einstakra starfa sem ágreiningur málsins snýst um. Á hinn bóginn er ég ósammála forsendum og niðurstöðu meirihluta dómsins að því er varðar framkvæmd hinnar lögboðnu samráðsskyldu samkvæmt 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986.

Eins og lýst er í dómi meirihlutans liggur fyrir að þann 5. desember 2015 sendi stefndi stefnanda lista yfir störf sem ráðuneytið taldi falla undir ákvæði 5. töluliðar 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna til umsagnar. Var óskað eftir að athugasemdum yrði skilað eigi síðar en 12. desember s.á., eða viku síðar. Stefnandi sendi athugasemdir sínar þann 11. desember 2014 og þá liggur fyrir að fundur var haldinn með aðilum þann 16. desember 2014. Ekki liggur fyrir fundargerð af fundinum, en vitnið Stefanía Sigríður Bjarnadóttir, sérfræðingur í fjármálaráðuneytinu, lýsti því fyrir dóminum að á fundinum, sem hún taldi hafa staðið yfir í tæpa klukkustund, hafi verið farið yfir listann og rætt um þau 416 störf sem til umsagnar voru. Þá kom og fram að eftir fundinn hafi stefndi aflað umsagna frá ríkisstofnunum um hin umdeildu störf, en ekki kom til þess að þær umsagnir eða frekari upplýsingar frá stefnda bærust til stefnanda. Auglýsing nr. 70/2015 um skrá yfir þau störf hjá stofnunum ríkisins, sem undanþegin eru verkfallsheimild, birtist síðan í B-deild Stjórnartíðinda 29. janúar 2015.

Ákvæði 2. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 mælir fyrir um lögboðið samráð ráðherra og viðkomandi stéttarfélags áður en skrá um þau störf sem falla undir ákvæði 5.-8. tölulið 1. mgr. 19. gr. er birt. Tilgangi með gerð þessarar skráar verður ekki náð nema tilhögun þess samráðs sé vönduð sem frekast má, sbr. m.a. dóm Félagsdóms frá 15. janúar 1996 í máli nr. 9/1995. Í því felst að stéttarfélögum sé gefinn hæfilegur frestur til að kynna sér fyrirhugaðar breytingar og komi fram athugasemdir fari fram viðræður milli aðila og leitað samkomulags áður en skrá er gefin út. Ábyrgð á þessu hvílir lögum samkvæmt á ráðherra, þ.e. að gæta þess að samráð hefjist svo tímanlega að skoðanaskipti geti átt sér stað milli aðila, með það að markmiði að ná samkomulagi. Í því felst m.a. að stéttarfélögin fái hæfilegan tíma til að setja fram röksemdir og andsvör varðandi hugmyndir og tillögur um einstök störf sem til greina kemur að tilgreina í skrá og einnig að tími gefist til samráðs og samskipta milli aðila um það hvaða störf eigi þar réttilega heima. Þegar um störf sem falla undir 5. tölulið 1. mgr. 19. gr. er að ræða, þ.e. störf sem lúta að nauðsynlegustu öryggisgæslu og heilbrigðisþjónustu, er sérstaklega mikilvægt að þess sé gætt af hálfu ráðherra að raunverulegt og virkt samráð eigi sér stað. Þá er einnig mikilvægt að samráðið hafi það markmið að ná sameiginlegri niðurstöðu aðila, enda þótt það geti eðli máls samkvæmt ekki alltaf orðið raunin, enda hvílir það mjög á mati hvors aðila fyrir sig hvaða störf teljast nauðsynlegust í þessu tilliti. Þar vegast enda á mikilsverðir

hagsmunir. Annars vegar grundvallarréttur stéttarfélaganna til að gera verkföll og hins vegar skylda ríkisvaldsins til að tryggja landsmönnum nauðsynlega öryggsgæslu og heilbrigðisþjónustu.

Verkfallsréttur stéttarféлага nýtur stjórnarskrárverndar hér á landi, sbr. 1. mgr. 74. gr. stjórnarskrárinnar. Þegar um slík réttindi er að ræða verður almennt að gera ríkari kröfur til málsmeðferðar stjórnvalda en endranær. Það er óumdeilt að eftir fund aðila þann 16. desember 2014 fækkaði störfum félagsmanna stefnanda á hinni umþrættu skrá úr 416 í 382. Á hinn bóginn liggja ekki fyrir skýringar á því hvers vegna ekki var haft frekara samráð við stefnanda eftir þann fund en stefndi kveðst þó hafa aflað frekari upplýsinga eftir þann fund frá einstökum stofnunum. Ekki verður annað séð en ráðrúm hafi verið til frekari viðræðna eftir nefndan fund en mánuður leið frá þeim fundi þar til skráin var birt. Þannig liggur fyrir að stefnandi fékk ekki tækifæri til að tjá sig um þær viðbótarupplýsingar eða gögn sem aflað var í kjölfar fundarins.

Eins og fram kemur í álitum umboðsmanns Alþingis frá 6. ágúst 1997 í máli nr. 1747/1996, ber ráðherra að leggja sjálfstætt mat á það hvaða störf teljist nauðsynlegust í skilningi 5. töluliðar 1. mgr. 19. gr. laga nr. 94/1986 og verði því birt á skrá yfir þau störf hjá stofnunum ríkisins sem undanþegin eru verkfallsheimild, sbr. 2. mgr. 19. gr. Til að slíkt sjálfstætt mat geti farið fram þarf rannsókn máls að vera fullnægjandi og mikilvægir þættir í slíkri rannsókn eru að aðilar fái aðgang að gögnum þess og njóti andmælaréttar, sbr. 10., 13. og 15. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993.

Að ofansögðu virtu og með hliðsjón af samskiptum aðila í heild er það niðurstaða mín að af hálfu stefnda hafi ekki verið sýnt fram á að tilgreining starfa á hinni umþrættu skrá hafi byggt á viðhlítandi undirbúningi. Hefur stefndi í máli þessu vanrækt svo verulega samráðsskyldu sína að fella ber hin umþrættu störf af listanum og ber stefnda að greiða stefnanda málskostnað.

Bergþóra Ingólfsdóttir